

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KEPES HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalomban és Ausztriában Szerkeszti BUDAY ALADÁR. A német birodalom államaiba egész évre 5 kor.
Egy évre 4 kor. félévre 2 kor. negyedévre 1 kor. A PÁZMÁNEUM irodalmi vállalat kiadása Európa egyéb államaiba és Amerikába
Egyes szám ára 8 fill. vidéken 10 fillér. BUDAPESTEN, VIII., Főherceg Sándor-u. 36. egész évre 7 kor.
Hirdetések alka szerinti árban.

Január 31 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	C	Hold		Hold- vált.
					kél	nyug.			kél	nyug.	
15 Vasárnap	Jézus sz. nev.	János	2 Szilveszter p.	Márk	7 46	4 34	8 48		d. u.	1 32	Holdt. 21-én s. ó. 13 p. d. u.
16 Hétfő	Marczell pp. vt.	(II. 1—11.)	3 Malachiás	(1. r. 1. sz.)	45	35	50		12 54	2 35	
17 Kedd	Antal rem.		4 70 apostol		44	36	52		1 32	3 37	
18 Szerda	Piroska	A	5 Teona	A pusztá-	43	38	55		2 17	4 37	
19 Csütörtök	Kanut vt.	kánai	6 Epiphania	ban kiáltó-	43	39	56		3 10	5 37	
20 Péntek	Fábián és Seb.	menyegző.	7 Iván	nak szava.	42	40	58		4 11	6 33	
21 Szombat	Agnes sz. vt.		8 Julián		41	42	9 01		5 18	7 23	

A budavári trónbeszéd.

Mult számunkban röviden jeleztük, hogy a király január 4-én berekesztette az 1901-ben összehívott országgyűlést. A berekesztés fényes pompával ment végbe a budavári palotában s ez alkalommal ő felsége fölolvasta azt a trónbeszédet, melyet Tisza István szerkesztett meg.

A trónbeszéd tartalmát alább néhány sorban ismertetjük. Ebből megtudja minden olvasónk azt, a mi a trónbeszédben benne volt. Ellenben a mi nem volt benne, de benn kellett volna lennie, arról az ismertetés után emlékszünk meg úgy, a hogy azt magyar szivünk és népszerűségünk diktálta nekünk. Ha Tisza miniszterelnök el is hallgatta az általa megírt trónbeszédben a magyar nép számos kívánságát és baját, mi kimondjuk, mert azt nem szabad suba alá rejteni ő felsége előtt.

Hadd lássuk:

A mi benne volt.

A trónbeszéd azzal a panaszszal kezdődött, hogy a parlamenti bonyodalmak hosszú sorozata megakasztotta az országgyűlés működését s így csak néhány törvényt sikerült megalkotni. Ezeket rendre felsorolja. Meg van említve többek közt az állami hivatalnokok fizetésemelése, valamint a vármegyei és községi tisztviselők fizetésrendezése, az anyakönyvi törvény módosítása, a marhasó árának leszállítása, az olasz borszerződés, stb.

Ezek után rátér a trónbeszéd a mostani válság okára, a hárszabály-reform kérdésére, mely, ugymond olyan helyzetet teremtett, hogy az országgyűlés munkaképességét nem lehetett többé reménylenünk. Ennélfogva:

„alkalmat adunk állásfoglalásra a nemzetnek. Tesszük ezt bizalommal eltelve a nemzetnek alkotmányos intézményeihez való ragaszkodása és hagyományos politikai bölcsesége iránt. Király és nemzet egyetértése és kölcsönös bizalma állította helyre a

zavartalan alkotmányos élet föltételeit. S a nemzet szabad intézményeinek zavartalan, sikeres működése tette lehetővé a békés fejlődésnek mögöttünk álló áldásos korszakát. És ha most ez intézmények működése belső okokból akadályokba ütközik, a nemzetre hárul a földadat, hogy kinyilvánítsa akaratát. Ezen okoknál fogva kormányunk előterjesztésére az 1901. évi október 24-ére összehívott országgyűlésnek korábbi föllosztatását határoztuk el.“

Igy végződik a trónbeszéd. Nincs benne se több, se kevesebb. Lássuk már most:

A mi nem volt benne.

Nagyon magasan áll fölöttünk a király, nagyon felülről halljuk csak a trónbeszédet. Annál mohóbban olvassuk azután az ujságokban, mikor megjelenik és kíváncsiak vagyunk, miket vél jónak a király mondani az ő kedvelt magyarjainak?

Az a trónbeszéd, melylyel apostoli felsége e hó negyediken az 1901—1904-iki magyar országgyűlést berekesztette, óriási csatlódást jelentett számunkra.

Megtudtuk abból, hogy a király mást nem vesz tudomásul a mai izzó, harcokból, a mai nyomoru viszonyokból, mint csupán azt, hogy a szabadelvűpárt módosítani akarja a képviselőház szabályait. Erre tartja szükségesnek az új választásokat, erre kell új parlament.

Megáll az ember esze, mikor ilyet kell tapasztalnia a magyarok királyáról, mikor ezt kell hallania I. Ferencz Józseftől, kit pedig egész Europa olyannak ismer, kit megkér-

dezni érdemes, mikor valakinek életbevágó tanácsra van szüksége.

Tudjuk, hogy az orosz czár, mielőtt hadba szállott Japán ellen, megkérdezte királyunkat, mi abban a véleménye?

Tudjuk, hogy a római pápa, mielőtt intézkedett volna a francia kormány vallásüldöző politikája dolgában, megkérdezte királyunkat.

Tudjuk, hogy a német császár ugyyszólván semmit sem tesz, mielőtt a tapasztalt öreg I. Ferencz Józsefet meg ne kérdezné.

Tudjuk, hogy Törökország és a Balkán ügyében egy uralkodó sem intézkedik addig, míg meg nem hallgatja királyunknak bölcs szavát.

És mindezek számára van a mi jó, nemes, bölcs királyunknak egy-egy arany tanácsa, melyért hálás az, ki megfogadja.

Ilyen ember a mi királyunk.

Nem várhatjuk-e tehát méltán el tőle, hogy mikor idehaza bomlik fel a rend, mikor itthon fajulnak el a viszonyok, mikor saját népe keveredik ádáz tusakodásba, mikor saját fiait rontja a kétség, akkor számunkra is legyen valami jó tanácsa, valami okos közvetítő szava, számunkra is ő tudjon arany hidat építeni, melyet ha felhasználunk, jobb jövőre virradunk?

Ezt vártuk a trónbeszédben, de nem ezt kaptuk. Hanem kaptunk utasítást, hogy válasszunk új képviselőket, mert a Tisza-kormány csak akkor tudja tovább is boldogítani országunkat, ha keresztül viheti a házszabályok olyan módosítását, mely szerint pusztá szavazó géppé sülyed le a magyar országgyűlés.

Szívbe hasít ez a keserű tapasztalat.

Hát mindarról, a mi a magyar népnek ma fáj, nem tud a király semmit? Mindabból, a mit a magyar nép óhajt, nem ismer a király semmit? Mindabból, a mit a magyar nép másként akar, nem vesz a király tudomásul semmit?

Nem tudja ő felsége, hogy a mult esztendő Isten szent akaratából olyan inséges volt, mint régen egyik ennek előtte? Nem tudja, hogy sok helyütt nincs meg a népnek az a szükséges betevő falatja, mely ahhoz kellene, hogy munkabíró karja el ne lankadjon idő előtt a dologban? Nem tudja, hogy még barmaink is éhezve sóhajtoznak, a telet csak mesterséges táplálékkal és tekintélyes műköplalással fogják talán kiállani?

Nem tudja a király, hogy a nép adósságokban nyög, a rossz törvények miatt uzsora igáját hordja, a rossz közigazgatás miatt betegesen és kizsákmányolva senyved? Nem tudja, hogy a kinek ép keze-lába megengedi, az a

tengerentúlra megy kenyeret megkeresni? Nem tudja, hogy azok, kik már künn vannak Amerikában, nem vágnak ide vissza, pedig épp úgy szeretik édes hazájukat, mint a király az övét, de félnek a mostoha sorstól, mely itthon megint elrabolja tőlük azt, mit ott künn kinlódva-izzadva összekuporgattak?

Mindezeket nem tudja a magyarok királya?

Nem tudja, hogy a nép ezen a türhetetlenül komisz sorson enyhíteni akar? Nem tudja, hogy a közterhek viselése csak akkor édes, ha a köz juttat is valamit a szegény népnek?

Ő felsége nem tudja, hogy a magyar nép igazságosabb törvényeket óhajt, hogy jobb és becsületesebb közigazgatás után epekedik? Hogy tisztességes embereket akar az ország, a vármegye, a község élén látni? Hogy ilyeneket már rég nem várhat a hatvanhetes kormánytól, melyek csak zsarnokokat szülnék a nép számára, miután maguk is zsarnokságban fogantattak?

Nem tudja ő felsége, hogy magyar népe, csak úgy, mint minden kulturnép fejleszteni akarja önkormányzati jogait, hogy nem akar végtelen-végtelenül a fékvesztett kormányok játszó lapdája lenni?

Nem tudja, hogy a magyar nép osztatlan egységben követeli a választói jogok kiterjesztését, a községenkint való titkos szavazást? a népfenség teljes érvényesülését?

Nem tudja, hogy mindezeket az idők méhe érleli meg, hogy ezen vágyaknak lehet ellentmondani, de nem lehet ellentállani?

Nem tudja ő felsége, hogy a magyar nép követeli a nemzeti hadsereget? Nem tudja, hogy a kétéves katonai szolgálatért itt minden szivben a vér forr? Nem tudja, hogy fiaink átkozzák azokat, kik őket idegen zászló alá, idegen nyelvre törik?

A király nem tudja, hogy Magyarország önálló vámterületet és önálló külképviseletet óhajt? Nem tudja, hogy itt mindenki torkig jóllakott a hibás és bűnös hatvanhetes kiegyezéssel, hogy itt mindenki egy szívvvel-lélelkel áhítja az Ausztriától való végleges elválást?

Mindezeket nem tudja I. Ferencz József ő felsége?

Hát nincsen a király körül egyetlen önzéretes tanácsadó, ki neki az igazságokat megmondani merje? Hát nem olvas a király ujságokat? És nem olvas a hú alattvalók szivében?

Mert úgy van, hogy a soká ígért és nagyon várt trónbeszédben mindezekről egy szó sincsen. Hanem csak a házszabály módosítás-

ról, mintha attól függene a haza boldogsága, a nemzet jövője.

És még egyről van szó a trónbeszédben: arról, hogy a tisztviselőknek nagyobb fizetést kell adni, mert a mai fizetés nem áll arányban teljesített munkájukkal. Nem tudjuk, miért méltányosabb a király a tisztviselőkkel szemben, mint a parasztokkal szemben; ezeknek a munkájuk és annak gyümölcse közt ugyanis még ezerszer nagyobb az aránytalanság, pedig ezeket a közterhek is nyomják, még pedig a földig lenyomják!

Majdnem azt kell hinnünk, hogy a tisztviselők csak azért állanak közelebb a király szívéhez, mert a kormánynak a választásoknál . . . no, jobb nem szólni.

Es fizetés-emelésről szó lévén, eszünkbe jut, hogy a most kegyelemben széteresztett országgyűlés ő felségének is két millióval megjavította az udvartartási költséget, de már ezt egy árva szóval sem köszönte meg a magyarok királya . . .

Nem, nem ilyen trónbeszédet vártunk. Hanem olyat, mely megmondotta volna, hogy a jövő országgyűlés tartsa kötelességének a nép érdekeit jobban megvédeni, a haza ügyeit jobban szolgálni, a nemzet boldogságán jobban fáradozni. Egyszóval azt vártuk a királytól, hogy mikor a trónról szót intéz nemzetéhez, (mert hiszen a népképviselők és a főrendek, kik ott állottak a trón körül, az egész nemzet helyett állottak ott) akkor lesz szava magához a nemzethez is és a nemzetért is, nemcsak a Tisza-kormány hiveihez és a Tisza-kormányért!

* * *

Halljuk, hogy odafönn északon alkotmányt akar az orosz nép és a csár megadni kényszerül azt. Ugyanakkor az ezeréves alkotmányban megedzett magyar nép királya, a trónról szólván, mást semmit sem tart olyan fontosnak, mint hogy az alkotmánynak egyik biztosítéka: a szólásszabadság korlátot kapjon, szüknyaku üvegéből vékonyan csoroghasson!

Az önhatalmu csár csak nyögve-nehezen adja meg a tágabb alkotmányt népének. Magyar nép, te könnyen engednéd alkotmányodat csorbitani? Az önhatalmu csár védi avult jogait, ragaszkodik, hogy a nép tovább hordja rosdás bilincseit. Te, magyar nép, önként rakatnál kezre olyan bilincseket? te elkoboztatnád ősi, szent jogaidat?

Keserves dolog a téli választás. De az eredménye legyen még keservebb a zsarnok, szivtelen kormánynak, mely ilyen bonyodalomba sodorta minden ok nélkül ezt a sze-

gény, amugy is agyongyötört országot. Annak a kormánynak, mely ennyire el tudja vakítani magát a királyt is, nyissa ki szemét a politikailag érett magyar nép és mutassa utját, adja ki utját a bukásra!

Buday.

Apponyi Albert grót nyílt levele.

(Nyílt levél Jászberény városa választóihoz.)

Tisztelt választóim! Mai napon összetört bennem hitvallásomnak egyik alapja; megsünt hitem az 1867. évi kiegyezésben. Mai naptól kezdve, büségben a koronás királyhoz, az 1723. évi I. és II. törvényczikk által megállapított trónöröklési rendhez és kölcsönös védelmi kötelezettséghez, Magyarország és ő felsége többi országai közt a tiszta perzonál uniót tartom a kapcsolat egyedül megnyugtató alakjának és ily értelemben Magyarország függetlenségét valloim vezérelyül.

E súlyos elhatározásnak, e fájdalmas szakításnak egy hosszú politikai pálya egyik legfőbb irányeszméjével, súlyos okai vannak. Személyi érzelmek abba nem játszanak bele; ellenkezőleg: érzelmi világom összes sugallatain kellett erőt vennem, hogy ezt megérleljem és keresztülvigyem. Itéljenek önök, ítéljen az ország okaim helyességéről.

Az 1867. évi törvények, melyek egyenként közjogi természetükben más törvényektől nem különböznek, összeségükben mégis megegyezést jelentenek a király és a nemzet közt, mely arra volt hivatva, hogy régi viszályoknak véget vessen, hogy e két alkotmányos tényező közt a bizodalomnak és békés együttműködésnek alapjait lerakja. Erre mutatnak a törvények keletkezésének összes előzményei, erre a közfelfogás, mely azokat egyszerűen 1867. évi kiegyezésnek nevezi.

1867. előtt a nemzet Deák Ferencz 1861. évi fölratainak értelmében a jogfolytonosság és a perzonál unió alapján állott; az uralkodó viszont az 1848. évi törvények némelyikének megváltoztatását és a kölcsönös védelemre vonatkozó ügyek rendezését kívánta az alkotmány helyreállításának föltételeül.

E két álláspont közt jött létre 1867-ben a kompromisszum. A nemzet ragaszkodott a jogfolytonosság elvéhez és ezt a király magáévá tette; de a 48. évi törvények módosítása és a kölcsönös védelem szervezése tekintetében a nemzet közeledeit az uralkodó álláspontjához. Az 1867. évi kiegyezésnek ez a lényege.

Az 1848. évi törvények azon pontjai közé, a melyeknek eltörlését az uralkodó kívánta, tartozott a IV. törvényczikk 6. paragrafusa is, mely szerint a következő évi költségvetés megállapítása előtt az országgyűlés föl nem oszlatható. Ezen a ponton is megállapodás jött létre, mely az 1867. évi X. törvényczikkben foglaltatik, ez a megállapodás pedig nem az volt, hogy a föloszlatási jognak korlátlanúsága helyreálltassék, hanem az, hogy a király föloszlatassa ugyan az országgyűlést a következő évi költségvetés megszavazása előtt is, de csak úgy, hogy az új országgyűlés olyan időre hívassék össze, a mely lehetővé teszi ennek a jövő évi költségvetésnek országgyűlési megállapítását. Ebben egyeztek meg erre a vitás kérdésre nézve a nemzet és király; általános megegyezésüknek ez egyik kiegészítő része.

Az országgyűlésnek most elrendelt föloszlatása ezzel a törvénytellel és ezzel a megegyezéssel ellentétben áll. Nem csak törvénytellenesség, hanem egyszersmind áttörése az 1867. évi kiegyezésnek, e kiegyezés békepontjai egyikének megszegése. Ezzel pedig összedölte az egész kiegyezés erkölcsi alapjait. Jogilag természetesen épségben maradnak az 1867. évi törvények, és a mig fönnállanak, mint ilyenek, tiszteletben tartandók; de az áttört kiegyezés, bár a törvénytellen tényért az alkotmányos felelősséget egyedül a rossz tanácsadók viselik, a kik

azt ellenjegyezték, nem biztosítéka többé a nemzetnek, nem alapja többé a kölcsönös bizalomnak király és nemzet közt, de nem is erőssége már a pragmatika szankció által létesített kapcsolatnak és az uralkodóház hatalmi állásának. Erkölcsi ereje oda van, nincs miért hozzá ragaszkodnunk. A megsértett jogfolytonosság helyreállítható restitúció in integrum által, de vajjon minő restitúció in integrum gondolható az erkölcsi erők megbomlásával szemben?

De egyéb döntő okaink is vannak a 67-es alap elhagyására, ha az utolsó események politikai jelentőségét megállapítjuk.

A képviselőház törvénytelen fölmozgatása bevallottan egy másik jogsértésnek kedvéért történik; történik azért, hogy a november tizenhétadikán jogtalanul tett és jogilag semmis elnöki kijelentés gyakorlatilag érvényre emeltessék. A törvénytelenesség ezzel rendszerre fejlődik és rombadőléssel fenyegeti alkotmányunk amaz alapelvét, amelyhez a nemzet a kiegyezésben föltétlenül ragaszkodott, és melyet a király is magáévá tett: a jogfolytonosságot. Es vajjon miért történik mindez? Házaszabálymódosításért?

Józan eszű emberek nem gázolnak keresztül törvényeken, nem idéznek elő vésteljes összeütközéseket olyan czélokért, a melyeket törvényes uton is simán elérhetnének. Már pedig tudjuk, hogy a választási reformmal kapcsolatosan ilyen messze menő házaszabálymódosítás játszva keresztül ment volna. Miért kell tehát házaszabálymódosítás olyan mértékben, a milyenben azt csak erőszakkal lehet keresztülvinni? miért kell ez a házaszabálymódosítás parlamenti reform nélkül?

A választ megadja a történelem, megadják az előzmények, megadja az az ujjongó lelkesedés, mely a kormány erőszakos akcióját a Lajtán tul nemzeti önállóságunk minden ellensége részéről kíséri, de megadja mindenkifőlött az eredmény, mely siker esetén ebből az akcióból folya, oly kézzelfogható bizonyossággal, hogy az valahol okvetlenül cél volt — bár keresztülvitelében vak eszközök is segédkeztek.

Ez az eredmény pedig a magyar nemzeti eszme terjeszkedésének — de, sőt védelmi képességének megbénítása.

Drákói házaszabály összetöri az ellenzék ellentálló erejét; mesébe való, világ csufját tévő választási rendszer biztosítja a hatalomtól függő többség létesítését. A valódi nemzeti akarat se itt, se ott, se így, se úgy ne érvényesülhessen. Ez a nemzet lenyűgözése, alkotmányos formáknak rá akasztott köpönyegével.

E lenyűgözésnek, törvényszegésnek árán keresztül-vitt intézményes állandósítását pedig a parlamentarizmus megmentésének nevezik! De ezt az otrombaságot azután el nem hiszi, csak a fanatizmus vaksága, vagy a fegyelmetlen elmék azon egyoldalúsága, mely az obstrukció tagadhatatlan visszaéléseitől megriadva, mást már látni sem képes, vagy végül az alkotmányos szabadságnak — a demokratikus fejlődésnek az ösztönszerű gyűlölete, az erőszak iránt való az az ösztönszerű rokonszenv, a mely bizonyos exkluzív társadalmi irányzatokkal össze van kötve. A kit azonban e beteg felfogások egyike sem vezet félre, az tisztán látja a helyzetet, látja a hatalomnak azt az elkeseredett, még a jog- és törvénytől sem visszariadó akaratát, hogy nemzeti életünk a maga csonkaságából ki ne nőhessen, hogy állami és nemzeti önállóságunk valósággá soha ne lehessen. És e részben nem vezethetnek minket félre az utolsó év ugynevezett vívmányai sem; a megelőzött mozgalmak ereje csikarta ki azokat, homeopatikus adagolásban adattak be a nemzetnek a hasonszenvi gyógymód elve szerint, hogy nemzeti törekvéseink lényegét ezek segítségével le lehessen küzdeni. Hisz éppen azért, hogy ilyen kényszerhelyzetek többé elő ne állhassanak, történik most a parlamentarizmus megmentése.

A hatalomnak e végleges és elszánt akaratnyilvánításával szemben nincs többé reményem, hogy az 1867. évi intézmények keretében valósíthassuk meg azokat a

nemzeti törekvéseket, melyek politikámnak lényegét teszik és a melyeket mult év tavaszán önök előtt elmondott programbeszédemben ekkép jellemeztem: az egységes szuverén magyar nemzeti állam és az annak keretében mozgó nemzeti élet minden kellékeinek tényleges megvalósítása.

Miért nincs többé ilyen reményem?

Először azért, mert a 67-es intézmények alapján nem tudjuk azt a nemzeti erőt kifejtetni, a melyre most szükség van. Azoknak bármiként való értelmezése soha sem bírta a nemzetet a lelkesedés azon fokára emelni, a minővel a hatalom ilyen foku elszántságát ellensúlyozhatná, legkevésbbé alkalmas pedig erre ma, midőn ez intézmények hitelén súlyos csorba esett. Csak egy eszme van, a mely úgy beleférkőzik a szivekbe, hogy ellenállhatlan nemzeti erőt tudjon talpra állítani és ez a függetlenségi eszme. Ma, midőn elemi erőkre van szükségünk, ennek az eszmenek gyűjtő hatásában van egyedüli reményünk, egyedüli üdvünk.

De másodsor azért nem, mert most már látjuk, hogy az 1867. évi intézmények területe nem alkalmas tér ennek az alkotmányos harcnak győzelmes megvívására. Lépten-nyomon találkozunk itt az osztrák befolyással, a mely részben törvényen alapul, például, mikor a közösügyi kvóta megállapításáról, a közösügyi költségek megszavazásáról és a közös miniszterek alkotmányos ellenőrzéséről, vagy végül az egyetértőleg elintézendő kérdések megoldásáról van szó, részben pedig jogosulatlan bár, de ellenőrizhetlen és tényleg ki nem küszöbölhető. De a közös intézmények is, melyeknek rendeltetése az volt, hogy az ő felsége összes országait érdeklő ügyekben a magyar nemzeti akarat paritásos befolyást gyakoroljon, ennek a czélnek meg nem feleltek, hanem viszont valóságos fészkeivé váltak annak az idegen befolyásnak, a mely a király és nemzet közti viszonyban állandóan mérgező anyagokat vitt bele és most is akadályos annak, hogy nemzet és király egymást tökéletesen megértsék. Ezek a befolyások mind az összbirodalmi eszme becsmérlésére érdekében működnek, ezen eszme értelmében magyarazzák a kiegyezést a magyar felfogással szemben és így a jogosság látszatával felruházott nyomást gyakorolnak az uralkodóra abban az irányban, a mely felé a dinasztia hagyományai ugyis hajlanak.

Ezeknek az akadályoknak ellenére érdemes volt a 67-es alapon küzdenünk a nemzeti haladásért, mig azt hihettük, hogy a hatalom ezen az alapon könnyebben barátkozik meg nemzeti életünk teljességének föltételeivel, mint annak keretein kívül. De a mikor az utolsó küzdelmekben sem volt egyébről szó, mint a kiegyezés szándékainak megfelelő reformokról és mikor ezek emlékével az ezekben megnyilvánuló közszellem ébredésével szemben is elmennek, biztosítást keresve, a törvénytelen erőszak alkalmazásáig, be kell látnunk e hitünk téves voltát és föl kell ismernünk, hogy nem a kiegyezés az, a mihez a hatalom ragaszkodik, hanem annak az a magyarázata, a mely nemzeti életünk teljességének elérését kizárja. Midőn tehát egyfelől királyunkkal szemben semmivel sem könnyíti helyzetünket a 67-hez való ragaszkodás, sőt megnehezíti az ő megközelítését, másfelől pedig még egyéb hatalmi tényezőkkel is számolni kényszerít, a melyek egytől-egyig ellenséges indulatuk, egyenesen észszerűtlenség volna részünkről a megmaradás azon a téren, a hol kétszeres, sőt háromszoros akadályokkal kell megküzdenünk.

De talán várhatnánk, mig valamely előre nem látott esemény e részben netán szerencsés fordulatot idéz elő. Nem, tisztelt választóim, most már nem várhatunk, mert az idegen befolyás olyan támadó föllépésével van dolgunk, melynek céljait ma még teljesen nem is látjuk. Ma a támadás, ugy látszik, csak a további nemzeti fejlődés meggátlását tűzte ki czélul; de ha ebben győz, ugyanazokkal az eszközökkel átmehet az offenzívára is, leszoríthat a már elfoglalt pozíciókról is és a mint erre ma, hinni akarom, öntudatlan eszközökre talál eltévelyedett magyar elmék egyoldalú fanatizmusában, ugy annak

idején találni fog öntudatos eszközöket is az erkölcsileg megyöngült, a jogfolytonosság erősségéből kivert Magyarországon.

Ezzel a fenyegető offenzívával szemben nem lehet a nyugodtan váró defenzívára szorítkoznunk. Föl kell emelnem vékiáltásomat: félre az idegen befolyással a magyar király körül! Félre tehát azokkal az intézményekkel is, a melyek, alkotóik szándéka ellenére, oda fajultak, hogy ezt az idegen befolyást állandó veszedelemmé rögzítik. Biztosságban csak akkor leszünk, király és nemzet teljes bizalommal csak akkor találkozhatnak ismét, a mikor az idegen befolyásnak gyanuja is elháríthatott.

Ennek föltétele pedig a tiszta perszonal unió. Összegezem a mondottakat.

Az 1867. évi kiegyezés egyik lényeges pontjában áttörtvén, biztosítéki jellemét, erkölcsi hatályosságát elvesztette, nem lehet alapja többé a király és a nemzet közt szükséges bizalomnak.

Az utolsó események veszélyeztetik azt az elvet is, melyhez a nemzet 1867-ben föltétlenül ragaszkodott és melyet a király a maga teljességében elfogadott: a jogfolytonosság elvét.

Ezek az események kiderítik a hatalomnak azt az elszánt akaratát, hogy nemzeti életünk a maga csonkaságából soha ki ne nőhessen.

Ez az akarat épp oly kérelhetetlen a 67-es alapon belül elérhető komoly és valóságos nemzeti térfoglalással szemben, mint azzal, a mely ezen a kereten kívül keres érvényesülést.

A nemzet küzdelme pedig lét-föltételei teljességének kivivásáért a 67-es intézmények alapján nehezebb, mint a tisztán függetlenségi alapon, mert amott lépten-nyomon idegen befolyással kell küzdenie, a lelkesedés teljes elszántságát pedig önön magából ki nem fejtheti.

Várnunk sem lehet valamely véletlen jobb fordulatra, mert folyton fenyeget az idegen befolyás offenzívája mindaddig, míg azt intézményeinkből végleg ki nem küszöböltük.

Mindezeknél fogva, ha ezentul azt hirdetném, hogy nemzeti életünk teljessége az 1867-es alapon kivivható, olyat hirdetnék, a mit ma már nem hiszek. Tisztelem és szinte azt mondanám, irigylem azoknak a férfiaknak meggyőződését, a kik ehhez a hithez még ma is ragaszkodni tudnak; de mivel én abból kiábrándultam, csak kettő közt volt választásom:

vagy lemondani a nemzeti élet teljességének követeléséről,

vagy félretenni az 1867. évi kiegyezéshez való ragaszkodásomat.

Én az eszközt nem helyezem a cél fölé és azért az utóbbit választottam.

Egyebekben, tudniillik az összes belügyi kérdésekben, az a program, melylyel a múlt év tavaszán önök elé léptem, ezentul is változatlanul programom marad. Nincs annak egy pontja sem, mely a negyvennyolczas és függetlenségi párttal való együttműködést gátolná, nincs egy pontja sem, melyhez nem ragaszkodnám.

Midőn ezt t. választóimnak tudomására hoznám, nyugodtan várom ítéletüket, mely a legközelebbi választásban fog megnyilvánulni.

Budapest, 1905. január 3.

Apponyi Albert.

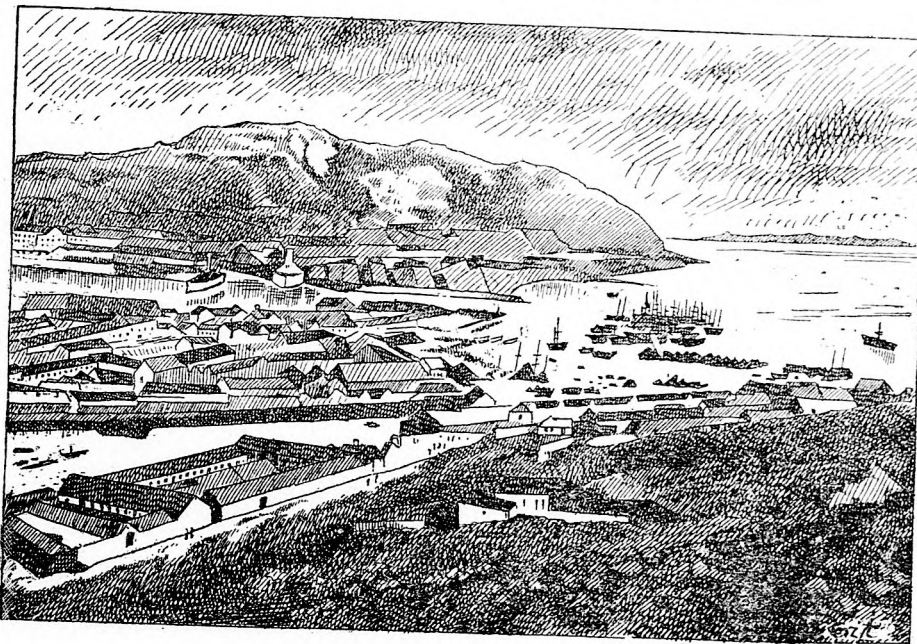
POLITIKAI VILÁG.

A trónbeszéd.

Dél volt Budavárban...! Delet harangoztak,
A királyi lakban rendben sorakoztak:
Zászlósok, főrendek, fényes uri népek,
Sáfárok, lakájok s görnyedő eselédék,
Meghallgatni csendben, ott, a trónbeszédet.

A fő-fő miniszter, mint lakájhoz illik,
Meggörnyedt két rétbbe, lehajolt a földig
Mert ha *oda fönn* is oly pökhendi lenne,
Ugyancsak megjárna lakáj ő kegyelme,
A rövid esztendő hamarost kitelne.

Meggörnyedt a lakáj s vágva ravasz képet,
Átnyujtá sunyitva a kész trónbeszédet.
Az ősz magyar király a kezébe vette,
És az első pár sort, hogy olvasni kezdte,
Meggörnyedt a harang...! Ép a delet verte...!



Port. Artur és kikötője.

Kongott-kongott busan a harang a várba'...
Bele bugott mélyen a király szavába.
És a kik hallották, tán, az uri népek,
Egyikük, másikuk, olyat érezének,
Mintha most valakit Budán temetnének...

Egyik másik nagy ur talán el is sápadt. —
Jöllehet, ősei eszébe jutának
A kik egykor régen ide temetkeztek,
Igaz: nem harangszó, — ágyudörgés mellett,
(A harang-ércz akkor hazát védni kellett!)

Akadtt tán olyan is a királyi várba,
Aki ép olyasmit forgatott agyába:
„Hát ha a harangszó, mely ott hébe-hóba'
Oly busan kong belé a királyi szóba,
A magyar alkotmány sirja fölött szól ma!?”

Ha így van, ha úgy van...!? Hazám én nem féltlek,
Mégváltod a sirból is föltámaszt téged!
Háromszor sujtott meg az Isten haragja,

Háromszor kondult rád a halál harangja,
S három hajnal virradt újra a magyarra!

Egyszer Sajó mentén, egyszer Mohács mellett,
Egyszer Világosnál hullott el e nemzet!
S legyen száz hóhéra, ezer temetője,
Millió kényura, tenger szószegője:
Sirjából kelti ki Kossuth szent igéje!

Gelsei Biró Zoltán.

Az új országgyűlés egybehívása.

A hivatalos lap január 5-iki száma közölte az új országgyűlést összehívó királyi levelet s a belügyminiszternek a választás dolgában kiadott rendeletét. A király *február 15-ére* hívta össze az országgyűlést. *A választás január 26-tól február 4-ig lesz.* A legtöbb választás régi szokás szerint az első napon lesz és pedig a kerületek első fele, míg a többi elapozódik a többi napok közt.

A ki fél a jövőtől.

Nagyon kétséges lehet annak a helyzete. És hogy Tisza Istváné valóban az, mutatja, hogy nagyon fél a jövőtől. Leginkább a jövő embereitől. A mostani választásokra ő kelme bucsut vett az ugrai kerület románjaitól azzal, hogy őt a budapesti belvárosi kerület fogja mandátummal megajándékozni. És büszkén hirdette uton-uttfélen, hogy neki más kerület bizony nem alkalmatlankodjék a bizalmával, mert ő csak Pestvárosát akarja boldoggá tenni a kezével.

Mégis az esett meg Miskolcz városával, hogy megjött oda a parancsolat, violaszin pecsét alatt: Tisza kegyelmes urat föl kell léptetni. Mi okozta a nagy változást? Az okozta, hogy a Belvárosban felléptették vele szemben Andrassy Gyula grófot, akit mindenki, Tisza maga is, a jövő emberének tart. Tehát van oka a félelemre.

Adja Isten, hogy megvalósuljon a mi hő óhajunk: akadjon Tisza gróf és rendszere mindenütt a jövő embereire, kik végre egyszer letörlik azt a káros-átkos korrupciót, melyet Tisza Kálmán ültetett és a fia ápol hazánk romlására.

Vasutasok a választáson.

Nincs egy esztendeje, Magyarország vonatai megálltak a nyílt pályán és nem mentek egy tapodtat se, mert kiütött a vasutasok sztrájkja. A kormány viselkedése keserítette el annyira a vasutasokat, hogy ehhez a szörnyű fegyverhez kellett nyulniok. Tisza István erőszakosan fojtotta el a jogos kivánságokat és iszonyu dühvel üldözte azokat, kik igazukat ez uton keresték. Hogy a vasutiaknak még se történt komoly bajuk, azt csak az ellenzék éberségének és komoly fellépésének köszönhetik. Az ellenzéki képviselők nemcsak békéltetőleg jártak közben, de azután is megakadályozták a vasutasok kártékony rontását, sőt sokaknak kieszközltek a jobb helyzetet.

Már most a választásokon mit parancsol a hála a vasutasoknak?

Azt parancsolja, hogy egy szívvvel, egy lélekkel sorakozzanak a jótévő ellenzék zászlaja alá a kártékony és ellenséges kormány ellen. Ha a vasutasok erről a kötelező háláról meg tudnak feledkezni, akkor erkölcsileg csak holt tömeget jelentenek ezután a nemzet testében és nem érdemlik meg, hogy érettük valaki valaha a kis ujját megmozgassa. Ellenben megérdemlik, hogy a kormány fát vágjon a hátukon.

A 48-as függetlenségi párt.

Olyan erővel és olyan lelkesedés közepette még sohasem vitték küzdelembe Kossuth zászlaját választásokra, mint vizsik most, mikor Apponyi Albert gróf került annak a pártnak élére. Eddig több mint háromszáz kerületben lépett fel függetlenségi jelölt és legnagyobb részt a siker biztos reményében tehette azt, mert a nép csak e pártban bizhatik meg a jelen napokban.

A 48-as függetlenségi párt csak ott nem állit ellenjelöltet a kormánypárti jelöltnek, a hol a néppárt veszi fel azzal a harcöt. És ez így van rendin. A fő, hogy a kormány megbukjék.

Egy bolond százat csinál.

Kivált, ha olyan előkelő polczon ül az a bolond, minő a magyar kormányelnökség. Mert hogy Tisza István gróf nincs tiszta eszínél, azt bizonyítani felesleges.

Csinált is maga után nemcsak száz, de egypár ezer bolondot. Megbolondította az egész hazai románságot. Sőt annyira fejébe kergette vérét minden oláhnak, hogy azok már most nem kisebb dolgot követelnek, mint szent István koronájának a szét-darabolását.

Hogy a kormányok és az oláhok eddig is kötötték paktumokat a választások idejére, azt mindenki tudta. E paktumoknak legszégezetesebb jelei voltak azok a koszos magyar írők és költők, mint pl. Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Beksics Gusztáv, kiket mindig az oláhok kerületeiből küldtek fel a magyar országgyűlés ékes termeibe. Vagyis Jókaira, Mikszáthra és a többiekre olyan emberek szavaztak, kik egyébként az ő remek írásaikból egy betűt sem ismerhettek, mert magyarul nem tudtak.

De az eddigi paktumok csak mandátum-szállításra szóltak, minek fejében a kormány egypár román atyafinak ingyenélést, zsiros vállalkozásokat ajándékozott.

Tisza István gróf azonban már magából a szent hazából is áruba bocsájt egy-egy darabot a nemzetiségeknek, csak hogy önös céljainak őket, a szolgákat, megnyerje.

Milliókat ajándékozott nekik a nemzeti közkincsből, mielőtt az országgyűlést feloszlatta. El is éri vele, hogy a jövő országgyűlésen tizszer annyi lesz a nemzetiségi képviselő, mint volt eddig.

De a mit az oláhok mivelnek, az még ezek után is meglepi az embert és gyászba borítja a hazafiak szívet.

Ugyanis *nemzet-gyűlést (!)* hívtak össze az oláhok e hét keddjére Nagyszebenbe és ott a következő program alapján szervezkedtek a választásokra — a magyar haza ősi fundamentumának alá-ásására:

Közjogi intézményeket követelnek a nemzetalkotó nemzetiségek számára, vagyis **tartományi gyűléseket** a magyar országgyűlés helyett. Követelik, hogy e célra *új beosztást kapjanak a megyék, a választókerületek és az egész ország.*

Követelik, hogy a román vidékeken magyar **tanítás ne létezzék, a hivatalokban oláh legyen a hivatalos nyelv.** A román egyháznak azonban sokkal nagyobb segélyt adjon a magyar állam, mint ad a többinek.

Követelik, hogy a román vidékeken csak román ajku ember kapjon lakhatási engedélyt. (A középkor csak nem akar meghalni!)

Most jön csak a java:

Követelik, hogy a **hadseregben csak német legyen és maradjon a vezényleti nyelv**, csupán az ezredek nyelve közt foglalhat helyet a magyar! *És követelik, hogy ez országban minden magyarosító törekvés egyszersmindenkorra abbahagyassék.*

Megenni akarnak ezek minket!? Hát magyar ez az ország, vagy oláh? Ki itt az ur? az államfenntartó nemzet? Azonban még ez se minden:

Politikai tömörülésüket gróf Tisza István miniszterelnök ur védnöksége alá helyezik. Hallatlan!

Azt persze ők tudják, hogy miért éppen a Tisza uré alá!

Más országban, ha valamelyik nemzetiség ilyen politikai programot mer nyilvánítani, azt hamarosan összefogdossák és elcsukják, nem is börtönökbe, hanem egyenesen a gyógyíthatatlan bolondok házába.

De nálunk nem ez a sorsuk, hanem az, hogy szabadon futkoshatnak az utcákon és maszlagosíthatják a népet, csak azt követeli tőlük viszont a kormány, hogy ők megsüvegezzék.

Érdekes és hallatlan a programjuk kiáltványának berekesztése: „A románok méltán elvárhatják, hogy ilyen politikai törekvésüket a kormányok támogassák, mert el nem felejthetik azon dus és véres szolgálatokat, melyeket ők 1848-ban hoztak a közjó érdekében!”

No, azokat a negyvennyolcadiki érdemeket sohase is felejtsetd el magyar nép, míg meg nem boszulhatod méltóképpen!

Addig is üdvözöljük a magyar főurat, gróf Tisza Istvánt, legujabb hivatalában: a románok politikai védnökségében. Ha nem szégyeli, hát csak viselje.

A magyar választókat azonban kérve-kérjük: midőn a szavazó helyiségbe érnek, rá emlékezzenek, hogy Tisza István kicsoda. És gondoskodjanak róla, hogy ezt az urat fölmenthessük terhes közhivatalától, a miniszterelnökségtől, hadd lehessen osztatlanul az oláhok patronusa.

Azután majd gondolunk arra is, hogy az ilyen patronusokat nem szokás a haza szent határain belül megtérni, hanem kifüstölik őket, mint magtárból az egeret. Ha van valaki, ki e hazában megérdemli a száműzetés keserű sorsát, az csak Tisza István lehet, ki az állam fejére ilyen veszedelmeket idézett fel csak azért, hogy hatalmi polczán megmaradhason és az oláhok politikai patronusa legyen!

Választási mozgalmak.

A nagyszombati szabadelvű párt Vermes Zoltán szolgabíró jelölte Kollár Márton tót-nemzetiségi eddigi képviselővel szemben.

Ujaradon a szabadelvűpárti Rubinek Gyulával szemben föllép Hadik Sándor gróf.

Esztergomban Frey Ferencz szabadelvű pártinak Földváry István városi főügyész az ellenjelöltje. Marosvásárhely II. kerületében Bedőházy János képviselőnek Bernárdy György polgármester a szabadelvű párti ellenjelöltje.

Nagyigmádon a Kossuth-párt Kálmán Rudolf csuzi nagybirtokost lépteti föl, kinek Ghyczy Tihamér főispáni titkár a szabadelvűpárti ellenjelöltje. Pakson a szabadelvűpárti választók Simonsits Elemért, Tolna vármegye főjegyzőjét kiáltották ki jelöltjüknek, az Ugron-párti Szluha István ellenében.

Mátészalkán Jékey Zsigmond, az eddigi Kos-

suth-párti képviselő újra föllép. Ellenjelöltje Budaházy Kálmán miniszteri titkár, szabadelvűpárti programmal.

Marosludason újra Bethlen Balázs gróf lép föl szabadelvűpárti programmal.

Csikkarcfalván a szabadelvű párt Szabó József budapesti mérnököt lépteti föl.

Técsőn Rétyi Mihály és Tromka Jenő szabadelvűpárti, Kisfaludy Ferencz tanító pedig Bánffy-párti programmal lép föl.

Veszprém. A városban mozgalom indult meg arra nézve, hogy Szemere Miklóst fölléptessék a kormánypárti Horánszky Lajos ellen.

Nagyilondán a szabadelvűpárt Bamberger Bélát kiáltotta ki a kerület jelöltjévé.

Alsó-Kubinban ifjabb Szmrecsányi György szabadelvűpárti és Pivkó István tót nemzetiségű a jelöltek.

A bobrói kerületben Zmeskál Zoltán néppártival szemben Szkicsák Ferencz tót-nemzetiségű lépett föl.

A mezősegi kerület szabadelvű pártja Sándor Kálmánt kiáltotta ki képviselőjelöltnek.

Zomborban a szabadelvű párt újra jelöltje Drukulics Pál dr.-t.

Körmöczbányáról a szabadelvűpárt Lukács László pénzügyminisztert kiáltotta ki képviselőjelöltnek.

A siklósi választókerületben a függetlenségi párt Benyovszky Móricz grófot jelölte.

Székelykeresztúron a függetlenségi párt Gyárfás Endre nagybirtokost jelölte.

A vaáli kerület függetlenségi pártja Gyapay Pál bicskei földbirtokost jelölte.

A csákvári kerület függetlenségi pártja Horváth Gyulát, a volt képviselőjét jelölte.

Kiskun-Félegyházán Holló Lajost újra jelölték. Ellene föllép a szabadelvűpárti Cájlik Kálmán királyi táblabíró.

Apatinban az egyesült ellenzék vigyázó Ferencz grófot jelölte képviselőjelöltnek.

Tapolczán Darányi Ignácot képviselőjelöltté kiáltották ki.

Kecskeméten a szabadelvűpárt Nagy Mihály dr. és Szeles József dr. eddigi képviselőket jelölte. A függetlenségi pártok Hock Jánost és Szappanos Istvánt jelölték.

Adán a szabadelvű párt Buday Pál drt jelölte az ó-kanizsai kerület képviselőjévé.

Köbölkuton a szabadelvű párt Perényi Kálmán drt jelölte.

A szalkai választókerület szabadelvű pártja újra Konkoly-Thege Sándort jelölte képviselőnek.

Bereg vármegye tiszaháti választókerületének szabadelvű polgárai Dókus Ernőt jelölték képviselőnek.

Az ólublói kerület szabadelvű polgárai Bobula János fővárosi építész jelölték. Bobula a jelölést elfogadta.

Szombathelyen a szöv. ellenzék f. hó 9-én tartotta meg képviselőjelölt-értekezletét, mely alkalommal egyhangu lelkesedéssel Günther Antal volt nemzetipárti képviselőt jelölték függetlenségi programmal.

Kérünk czimeket, a hová mutatványszámot érdeemes küldeni.

Jó magyar nép, vigyázz!

A multkori választásból föl akarok eleveníteni egy dolgot. Némelyek talán még emlékezni fognak a lapokból, de legtöbbször bizonyára elfelejtették. Hát az utóbbiak kedvéért elmondom.

Ebben a szép magyar hazában történt, hogy valamelyik országgyűlési képviselő — a nevére most nincs szükségünk — úgy akarta kijátszani a választási törvényeket, hogy összevásárolta kerületének egész kutya-állományát, s ezeket régi gazdájuknak visszaszolgáltattván, *tartásdíj* czimén juttat pénzt a választók kezébe. A furfangos képviselő ugyanis azt gondolta, hogy a bíróság a *tartásdíj* czimen adott pénzt nem fogja *megvesztegetésnek* tekinteni.

A dolgról azonban értesült egyik kuriai bíró,



A győztes: Nogi tábornok

s ezen képviselőre vonatkozólag kijelentette, hogy megválasztásának érvénytelensége a kétszerkettőnél is világosabb . . .

Tehát a mai választási törvények szerint nem volna szabad vesztegetni.

Jó magyar nép, értsd meg szavaimat — nem volna szabad — s mikor a főkortes pénzzel kínál azért, hogy lelkiismeretedet megvásárolja, bizvást reá kiálthatsz:

— Távozz tőlem Sátán, mert irva vagyon, hogy csak a te Uradat és Istenedet szolgál!

Azért mondom, hogy nem volna szabad, mert voltak is, lesznek is megvesztegetések. Mig a világ áll, hunczut vesztegető és éppoly hunczut megvesztegethető mindig lesz a földön.

De te, jó magyar nép, vigyázz!

Lásd, a vesztegetés — erkölcsi szempontból

véve — olyan természetű, mint a rágalmasz. Kettős bűn. Ha én rágalmaszni akarok, először kell egy olyan embert keresnem, kiről tudom, hogy fülei mindig nyitvák a megszóló és rágalmaszó beszédekre. Olyan ember előtt, ki könnyen elutasíthat, vagy be fogja a rágalmaszó számat, nem fogom felebarátomá kisebbiteni.

A vesztegetéssel is ilyenformán áll a dolog. A vesztegető, ez az emberbőrbe öltözött Sátán, szintén nem mer minden háznál bekopogtatni. De ő már ismeri az ő embereit. Az ő emberei szeretnek sötétben bujkálni, részeges korcsmahősök, a másétól sem igen rettennek vissza, s jelszavuk ez:

— Ha nékem nem termett, termett másnak!

S amint beszélnek, ugy is cselekszenek.

Ezeket a szunnyadt lelkiismeretű embereket ismerik már a vesztegető lélekkufárok, mint ahogy a vámpír megismeri alvó áldozatát, hogy kiszívhasa a véré.

A vesztegető vámpír ugyan nem vesz el tőled, jó magyarom, semmit, sőt inkább neked ad pénzt, csak hogy ez a pénz még sok álmatlan éjszakát fog neked később szerezni és sokszor meg fogod átkozni azt a pillanatot, melyben a Judás-pénzt elfogadtad.

Azért, jó magyarom, ha azt akarod, hogy mások is megbecsüljenek mindig és magad is megbecsüld önmagadat, iparkodjál szem előtt tartani azokat a *választási törvényeket*, melyek a mult választás óta zsinormértékei az érvényes választásoknak.

Hogy más mint cselekszik, jó magyarom, te azzal ne törődjél; mert mindenki a maga bőrét viszi a vásárra, tehát mindenki a maga bőréről gondoskodik.

Az új választási törvények a következő képviselők mandátumait jelentik ki érvényteleneknek:

1. Aki választóinak az adandó voksokért valamely előnyt ígért, vagy őket a már előbb élvezett előnyök és kedvezmények megvonásával fenyegette.

2. Aki arra kéri a szavazó polgárokat, hogy legalább a szavazástól tartózkodjanak. Maradjanak otthon.

3. Aki etet és itat, hogy ezáltal magának párt-hiveket szerezzen.

4. Aki a szószéken politizált és ennek köszöni megválasztását.

5. Aki visszaélt a karhatalommal: ezt a választók terrorizálására használta.

6. Aki a választók szavazását megakadályozta.

7. Aki pénzért vásárolta meg voksait.

A választás ideje alatt a vidékiek szükséges ellátása és a megyei szabályrendelet által megállapított fuvardíj azonban nem vesztegetés. Ezt tehát bárki elfogadhatja, többet azonban nem, mert az a többlet már vesztegetés és Judás-pénz, melyre minden szerzemény közt talán legjobban ráillik a régi mondás:

— Ebszerzemény kutyául vesz!

De veszszen is; legföljebb egy kötélre valót tudjon magának belőle megtakarítani, aki elfogadta Megérdemli.

Judás is fölakasztotta magát, mert a vérpénz nem hagyta nyugodni. Tehát az se kerülje ki a sorát, aki a Judás-pénzt képviselőválasztások alkalmával elfogadja.

Látjuk, hogy a választások tisztaságát elég szigorú törvények óvják, hát tartsuk meg e törvényeket, sőt mások által is tartassuk meg azokat! A vesztegetésekről ott hamarosan vegyünk föl jegyzőkönyvet,

irassuk alá tanukkal és maradjunk meggyőződésünk mellett.

Egy pár hitvány forintért ne adjuk bérbe hazafiságunkat, mert az ilyen bérbevehető ember hitvány szű drága alkotmányunk fájában, s ezt addig őrli, míg az egész fa összeomlik.

Jönnek a választások, tehát jó magyar nép, vigyázz!
Deák Antal.

TÁRCZA.

Kortes nóták.

(„Jaj de magas, jaj de magas...“)

A lovamnak, a lovamnak mi jutott az eszébe?
Kormánypárti, kormánypárti tollat tett a fejébe;
Kedves lovam, ne hagyd el a gazdádat,
Bolond volnál, ha beállnál számárnak.

(„Kossuth Lajos azt üzenté...“)

Tisza Pista osztrák zsoldos,
A te zászlód mért oly foltos?
Bécstől kaptad, azért szakadt,
A körünkből hord el magad!
— Vesszen a labancz!

Tisza Pista hires arról:
Sokat szól az erős karról.
Persze, Bécsnek nagy a karja,
A jogtiprást az akarja!
— Vesszen a labancz!

A ki magyar, minket követ,
Nem kell nekünk osztrák követ,
Német szóra mi nem hajlunk,
Ne legyen Bécs ur mi rajtunk!
— Vesszen a labancz!

A maga birája.

Irta: *Szentmihályi Gyula.*

(Vége.)

A mit eddig elmondtam, még a nyolczvanas évek dereka táján történt. Már akkor is voltak egyes sárgás foltok a vályogosi szőlőkben. Azután évről-évre több és nagyobb lett az a sárgás folt. A sárgás foltok után barna foltok következtek. A nyolczvanas évek vége felé pedig nem volt már se sárgás, se barnaszínű folt a vályogosi szőlőkben, mert nem is volt már szőlő. Megette az az átkozott phyloxera az egész határt. Kukoriczát, babot, meg krumplit ültettek azután a vályogosiak abba a földbe, ahol azelőtt azok a hires jó borok termettek! Sovány kárpótlás!

Egy évtized mult el s nem ültettek a vályogosiak új szőlőt. Tardosi Gyuri volt az első, a ki hozzáfogott.

Komoly, jóra való gazdaember lett Tardosi Gyuriból. A mikor kiszuperálták s hazajött a katonaságtól, hamarosan megházasodott. Mindjárt az első esztendőben egy szép, kis leánygyermeket hozott a házához a gólya: a kis Böskét. De azután nem hozott többet. Pedig gyerek, fiu kellett volna a házhoz, legalább egy, a ki most már segítene az apjának a föld *regálásában*, a zöld ojtásban, meg mi egyébben.

Nagy buzgalommal fogott hozzá Tardosi Gyuri a szőlőépítéshez. Apja, anyja elhalt már, övé volt az egész szép vagyon: három egész oktáj, a szőlőföldön kívül. Ahhoz még szerzett Tardosi Gyuri,

mind megvette a szomszédok szőlőföldjét, úgy, hogy valami három hold (még pedig katasztrális hold) volt egy darabban. Ezt a rengeteg területet mind beültette jó fajta gyökeres vesszőkkel.

Ráment mind a három oktáj, de még az Agrár-banktól is vett fel kölesönt. Nem volt az baj, dehogyan volt! Olyan termést hoz majd az a szőlő, hogy egy évi termése is csaknem fölér majd a három oktáj értékével.

A harmadik vagy negyedik esztendőben csakugyan gyönyörű termés ígérkezett. Már június vége felé lehetett látni: nyolcz, tiz, sőt tizenöt fürt is volt egy tőkén. Ugy ontják majd ezek a bort, mint a záporosó.

Itt is volt már az ideje annak, hogy egy kis pénzt is lásson Tardosi Gyuri a szőlőjéből, mert ha



A legyőzött: Stösszel tábornok

még egy-két évig nem teremne, hát nem volna akkor Tardosi Gyurinak se bora, de még mindennapi kenyere se.

Boldog reménykedéssel járt Tardosi Gyuri a szőlőjében. Most már nem az a bizonyos titkos erő dagasztotta mellét, a melyik regruta korában. Olyan régen volt már az az idő, hogy el is feledte teljesen.

Talán éppen ezen a napon volt, úgy estefelé, hogy egy nagy csapat oláhczigány telepedett meg a falu felső végén. Volt közöttük vagy tiz erős férfi. A mikor megtelepedtek, nyomban felütötték a sátraikat.

Régen híre se volt se sáturnak, se cigánynak. Ugy eltűntek azok, mintha a föld nyelte volna őket. Szokatlan dolog volt ez nagyon, mert két-három napig szoktak egy helyen tanyázni, de ezen most nem ütözködtek meg a falubeliek, sokkal nagyobb dolog tartotta őket izgalomban.

A Tardosi Gyuri híres, messze földön híres, nagy szőlejenek minden tőkéje ki volt vágva, Föld-indulás nem tehetett volna benne nagyobb kárt.

Most már kezdheti Tardosi Gyuri megint az elején s dolgozhatik megint vagy öt-hat esztendeig. Kezdheti? Kezdhethé, ha tudná. Koldus lett ő teljes életére!

Ki tette ezt? Ki cselekedte ezt a szörnyű nagy istentelenséget? . . .

A cigányokra senki se gondolt. Azok lopnak, rabolnak, de ilyet nem cselekesznek. Mert hát miért is tennék? Semmi okuk reá.

Czibalmos Andrásra szintén nem gondolt senkise. Egy ember egy éjszaka nem képes ilyen pusztítást véghez vinni. De meg bizonyos is, hogy nem tette. Egész éjjel otthon volt.

De neki sem volt semmi oka rá, hogy ilyet cselekedjék. Az egész világ tudja, hogy a fiu, már tudniillik a Ferkó, a mióta a katonaságtól hazajött, olyan bolondul megszerette Tardosi Böskét, az is őt, hogy no . . . Csak nem cselekszik olyan bolondot, hogy az egyetlen fia leendő feleségének minden vagyonát megsemmisítse?

Nem gyanúsította senki őt, pedig titokban ő bérelte fel a cigányokat, még pedig jó pénzért. Belekerült kerek száz forintjába. Koponyánként tiz pengőt fizetett a cigányoknak.

Az egész világ tudta, csak Czibalmos András nem, hogy a fia mennyire van Tardosi Böskével. Csak úgy forgott vele a föld, majd elesett, a mikor fia az eset hírére vadul fölkiáltott:

— Mi közöd hozzá?

— Megölöm azt a kutyát, a ki ezt cselekedte!

— Az a közöm hozzá, édes apám, hogy Tardosi Böske az én feleségem lesz. Minket is megkárosított az a — *gazember*.

Uramisten, szent Isten! Micsoda bolondot cselekedtem! Egyszer akartam a magam bírása lenni! . . .

Ezt csak úgy gondolta Czibalmos András, de nem mondta. Nyomban felkereste Tardosi Gyurit.

— Te Gyuri, hallottam, hogy mi történt veled. Azt is hallottam, hogy a lányom és a fiam szeretik egymást. Hát azt mondom, hogy keljenek össze a jövő héten.

— Hát megengedné kend, hogy a fia egy *koldasleányt* vegyen feleségül? Nincs már az én leányomnak semmije se.

— De van az én fiamnak! Azt a szőlőt pedig közös erővel újra megépítjük. Holnap hozzá is fogunk mind a hárman.

— De hallja, lesz-e kedve Ferkónak ezentul is hogy ilyen szegény leányt vegyen el? Én már ugyanis neki szántam régen, de nem tudom, hogy most . . .

Czibalmos András dühösen vágott bele az öklével a levegőbe. Mintha valami láthatatlan szellemnek akart volna a feje bubjára ütni.

— Arról én felelek. Ha el nem veszi a lányodat, hát agyonütöm.

Nem került arra a sor, hogy Czibalmos András agyonüsse az egyetlen fiát.

Level a szerkesztőhöz.

Nagyságos Szerkesztő Ur!

Örömtelven vettük mi jászfényszaruí választópolgárok azon örömhirt, hogy gróf Apponyi Albertnek a függetlenségi pártba lépését követte kedves lapunk, a Magyar Néplap. Adja Isten, hogy így tömörülve, szép magyar hazánkra jobb jövő virradjon.

Szavazzunk! Szavazzunk! A babiloni zűrzavart is túllármázó, minden szolgálatra kész, talpnyaló liberális „szabadelvű”-nek nevezett kormányparti képviselők szolgálalkúktól elragadtatva, kiáltoztak így azon a gyászos emlékü november 18-dikán, hogy megszavazzanak ők, a más egyébre alig alkalmas „szavazógépek” egy oly törvényt, a mely a magyar alkotmányunk halálos tördőfés.

Ez a dolog, mely az alkotmányra a szomorú emlékü mohácsi vészhez hasonló gyászt hozhatna, megtörtént.

Az országgyűlés gépezete fönnakadt, s most, hogy ebből az áldatlan állapotból ők, a törvény tiprói, az alkotmány hóhérjai ép bőrrrel kimenekülhesenek, elénk, a választó polgárok elé hozzák az ügyet.

Most tehát rajtunk, választópolgárokon van a sor, hogy szavazzunk. Igen, rajtunk a sor! Azoknak a labanczoknak saját törvénytelen kérelmükre lejárt az uraságuk, most tehát hozzánk jönnek kormányparti képviselő uraink, eget-földet ígérve és a mocskotalan, tisztaelvű ellenzéki képviselőinkre minden mocskot rákenve, még az ő saját bűneiket is, merészelnek felkérni bennünket, hogy szavazatunkkal támogassuk őket.

Hogy az alkotmány temetésére menjünk el és ássuk meg a sirt néki! Ők megölték; mi pedig temessük el. Amde tisztelt kormányparti urak, eltévesztették a hívó szót, mert mi elmegyünk, de nem sirt ázni, hanem az önök által megtámadott alkotmányt életre hozni; az önök által rajta ütött vérző sebnek begyógyítását alkalmas orvosokra, az ellenzéki férfiakra bízni.

Elmenjünk tehát a választási urnához mindnyájan!

El ne maradjon senki!

Tisztelt polgártársak! 1526-ban, midőn a török hadak országunk elpusztítására betörték hazánkba, véres kardot hordtak szét az országban, hogy menjenek őseink fegyverükkel védeni a hazát. Ma is átok födi még a sirjaikat is, kik ezen felszólítást hidegen fogadták s el nem menve, nemcsak maguknak, de minekünk késő unokáknak is megszerezték a nyomort. Most nem véres kardot hordnak, hanem azt a megszentelt háromszínű Kossuth-zászlót hozzák közénk vezéreink, hogy ez alá csoportosulva siessünk hazánk s alkotmányunk védelmére.

Most tehát itt az idő, keljünk fel a lomha nembánomság tespedő, néma álmából s ragadjuk meg Kossuth apánknak vérrel megszentelt zászlaját és kiáltsuk: Eljen az alkotmány! Eljen a független 48! Abczug november 18! Fel tehát mindnyájan! *Szavazzunk! Szavazzunk!* Ifj. Ezsias István.

A ki birtokára jelzálog-kölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kie-birtokosok Országos Földhitelintézetéhez Buda-pest, V., Géza-utoza 2 (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főzélja azonban, hogy a közép- és kiebirtokoson segítsen. Ezért kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad. A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőket ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4½%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4½%-os kölcsönök egyik módozata minden levonás nélkül készpénzben fizetettnek ki. A kinak kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek azívása ad fölvételt.

UJDONSÁGOK.

József főherceg nagybeteg. A Fiumében betegen fekvő József főherceg élete veszedelemben forog. Ereje napról-napra fogy s bár az orvosok nem mondtak le a reményről, mégis igen aggasztó az állapota. A főherceg gyermekei mind összegyűltek Fiumében s szeretettel környezik szenvedő édes atyjukat. Kedden a beteg a levest sem tudta megízlelni s állapota annyira rosszabbodott, hogy elküldtek Kukanics plébánosért, a ki több órát töltött az ágy mellett. *A király eljövetelét is várják.*

A kassai vértanuk boldoggá-avatása. A kassai három vértanu, köztük Körösi Márk volt esztergomi kanonok és komáromi főesperes boldoggá-avatási ünnepe 15-én lesz Rómában. Erre az ünnepségre a komáromi esperes kerületből Palkovich Viktor komárom-kerületi esperes, gútai plébános, Kutschera József, komáromi plébános és Wiedermann János komáromi káplán a kereszténység fővárosába utaztak.

Volt képviselők üldözése. Tisza István, Rudnay rendőr-főkapitánynyal vállvetve dolgozik. Alig, hogy bezárult az országgyűlés, a volt képviselők közül 42 ellenzéki férfiú kapott idézést a főkapitánysághoz „elővezetés terhe alatt.” Köztük Bánffy Dezső báró, Zichy Aladár gróf, Zboray, Kaas, Rakovszky, Eötvös Károly stb. *Lázadás büntetével* vannak vádolva, a miért kiverték a csendőröket és összetörték a miniszteri székeket. Valamennyien egyformán vallottak és pedig úgy, hogy ők csak a képviselőháznak tartoznak felelősséggel, tehát tiltakoznak a zaklatás ellen. A főkapitányság áttette a „lázadók“ ügyét a *kir. ügyészséghez.*

Munkások balesete. A Dombóvár mellett levő Inám pusztán Strasszer Henrik bérlő gazdasági szeszgyárában Seffner Antal alkalmazott meg akarta igazítani a krumplicsőző gőszzelepét és vigyázatlanságból megnyitotta annak a tetejét. A kiömlő gőz Seffnert és még négy embert leforrázott. Seffner halálos, a többi súlyos égési sebeket szenvedett.

Megfagyott barátok. A bresciai hegyek közt van egy ódon, romladozó kolostor. Az ntóbbi időben itt mintegy száz francia trappista telepedett meg. Az eső és szél ellen csak falaltak volna oltalmat; de a hirtelen beállt hideg ellen már nem. Igyekeztek valahogy kijavítani a háztetőt és a tátongó ablakréseket; de ez vajmi keveset használt. E hó 7-ikén három trappistát találtak cseláikban megfagyva.

Zárt csónakon Európából Amerikába. Brude norvég hajóskapitány egy mentőkészüléket talált föl, a mely még a legnagyobb viharban is lehetségessé teszi a menekülést a hajótörötteknek. Hogy mentőkészülékét kipróbálja, Alezundban, Norvégiában tengerre bocsátkozott vele, hogy a zárt mentőcsónakon Afrikába hajózzék. Hat hónapig volt a tengeren, a mely ez idő alatt ismételtelen reádkivül viharos volt, s most érkezett meg Gloucesterbe, Mocasuset amerikai állam kikötő városába.

Megfagyott az őrsegen. Kassán, a napok óta tartó nagy hidegnek áldozata is van. A puskapor-malomnál ugyanis a 34. gyalogezred egyik bakája volt őrszolgálaton, s az őrsegen elaludt. A mire két órával később föl akarták váltani, a szerencsétlen baka már megfagyott.

Nagy tűz Oroszlányon. Komárommegye Oroszlány

községében az ujév napján tűz ütött ki, mely a dühöngő szélviharban hamar elterjedt. Tizennégy lakóház pusztult el a melléképületekkel együtt. Egy Ditrich Mátyás nevű ember bennégett a házában. A kár igen nagy.

Az öröm halottja. Brünmben meghalt Jennevein Félix cseh festő. Az öröm ölte meg. Jennevein ugyanis jó barátságban volt Gautsch báróval, az új osztrák miniszterelnökkel. A mikor megtudta, hogy Gautsch miniszterelnök lett, annyira megörült, hogy szélütés érte. Leesett a székéről és halva maradt a földön.

Bebizonyított tény, hogy az összes hirdetett szerek között a világhírű Feller-féle Elsa-Fluid örvend a legnagyobb kedveltségnek és van legjobban elterjedve, mert a legtöbb betegségnek gyors segélyt nyújt, miért is minden háztartásban nélkülözhetetlen. Mindenütt tudják, hogy a Feller-féle Elsa-Fluid gyomorfájás, rekedtség, nyálkaság, idegbaj, gyöngeség, keresztfájás, gyöngé látóképesség, gyuladások stb. ellen gyorsan és biztosan hat, 12 üveg vagy 6 dublaüveg 5 koronaért bérmentve utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése mellett küld Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubicza Centrale 18. sz. (Zágrábmegye).

Népek és nemzetek.

Port-Artur kapitulációja.

A kapituláció január 4-én véglegesen elintéztetett a következő feltételek mellett:

1. Az összes orosz katonákat és kormányhivatalnokokat *fogva tartják.*
2. Az összes erődségeket, ütegeket, hadihajókat, lövészt, lovakat, az összes készleteket, kormányépületeket és a kormány minden tulajdonát a mostani állapotban kell átadni a japán hadseregnek.
3. Ha meggyőződnek arról, hogy az orosz katonaság ezeket a dolgokat elpusztítja, akkor a tárgyalásokat nem történekmek tekintik és a japán seregnek akkor szabad kezet hagynak.
4. Az orosz katonai hatóságok készítsék elő azokat a tervrajzokat, a melyek a port-arturi erősséget ábrázolják, továbbá térképeket, a melyek a szárazföldi és tengeri aknákat és veszedelmes tárnákat jelzik, továbbá egy táblázatot, mely a Port-Artur körül lévő hadsereg és tengerészeti szolgálattát és beosztását jelzi. Mindezeket át kell szolgáltatni a japánoknak.
5. A fegyvereket, ideértve azokat is, a melyeket az egyes katonák maguknál hordanak, a lövészerkeket, hadi anyagot, kormányépületeket, a kormány tulajdonát tévő tárgyakat, továbbá a hadi- és egyéb hajókat tartalmukkal együtt, a magántulajdont kivéve, mostani helyükön kell hagyni és az orosz, valamint a japán hadsereg biztosai döntsenek átadásuk módjáról.

6. Tekintettel az orosz hadsereg bátor magatartására megengedi a japán hadsereg, hogy az orosz tisztek kardjukat megtartsák, ugyancsak magántulajdonukat is, a mennyiben az életfontartására közvetlenül szükséges, magukkal vihetik. Azoknak a tiszteknek, hivatalnokok és önkénteseknek, a kik írásban becsületszavukkal kötelezik magukat, hogy a háboru befejezéséig fegyverhez nem nyulnak és a japán érdekek ellen mit sem követnek el, engedelmet kapnak a hazájukba való visszatérésére. A hadsereg és haditengerészeti minden tisztjének megengedik, hogy egy szolgát magával vigyen.

7. A hadsereg altisztjei és közemberei viselhetik egyenruhájukat és hordozható sátraikkal és személyes tulajdonukkal a japánoktól közelebről

meghatározandó helyen gyülekezzenek. A japán biztosok a szükséges közelebbi részleteket megadják.

8. A legényügyi csapathoz és a pénzkezelők, a kik az orosz hadsereghez és haditengerészethez tartoznak, addig visszamaradnak, a míg szolgálatukat szükségesnek tekintik. Ez ideig a japán egészségügyi csapat és a japán pénzkezelők vezetése alatt tesznek szolgálatot.

9. A város könyveit és okmányait, pénzkezelését, valamint e szerződés kivitelére szükséges okmányokat illetőleg külön pótszerződést szövegeznek a japánok, a melynek ugyanolyan az érvényessége, mint ennek a szerződésnek.

Stösszel és Nogi találkozása.

Stösszel tábornok kíséretével és egy szakasz kozákkal elsőnek jelent meg a találkozóra kitérített helyen. Az oroszok valamennyien diszruhában voltak. Stösszel tábornok egy kissé kimerültnék látszott, de azért mosolyogva tréfálkozott a japán tisztekkel, a kik Smijing faluban Nogi képviselőjében fogadták. Nogi lóháton érkezett a találkozó helyére, Ijisi vezérőrnagy és két százados kíséretében. Nogi és Stösszel nyeregben maradtak és egymástól néhány lépésnyire megálltak, mereven üdvözölték egymást, ugyszintén kíséretük is. Stösszel és Nogi csak azután szállottak le a lovukról és barátságosan kezét fogták és néhány szót váltottak, azután pedig mind a ketten bementek egy kis házacskába, a hol aláírták a Port-Artur kapitulációjára vonatkozó okmányt s ott villásreggelihez ültek. A barátságos lakoma közben Stösszel részvétét fejezte ki Noginak, a ki két fiát vesztette el, a miről Stösszel csak az ostrom legutolsó napjaiban értesült. Nogi a részvétet elhárította s kijelentette, hogy nem gyászolja a fiait, mert hazájukért haltak meg. Egy óra tájban a két hadvezér elbucsvított egymástól, Stösszel fölszállott gyönyörű fekete lovára, a mely Noginak nagyon megtetszett és megdicsérte a pompás paripát. Stösszel a lovat azonnal följárlotta Noginak személyes emlék gyanánt, de Nogi arra kérte, hogy a lovat ne neki, hanem a japán hadseregnek ajándékozza. Stösszel ebbe beleegyezett és újabb bucsuzkodás után egy japán tiszt lován hagyta el a találkozás helyét.

Közgazdaság.

„Koronamázsa“ megszűnése. A kereskedelmiügyi miniszter arról értesítette az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy az áru- és értéktőzsdén 1905. január 1-től a mostani 50 kilogrammos gabonajegyzési sulyegység helyett 100 kilogrammos sulyegység lép életbe. Az ugynevezett „koronamázsa“ a koronaértékről nyerte nevét s ezzel együtt lépett életbe. Az országos magyar

gazdasági egyesület már régóta sürgette az 50 kilós sulyegység szerinti árjegyzés megszüntetését és a 100 kilós jegyzés behozatalát, mert a kisgazdaközönség még a métermázsa eszméjét is nehezen fogadta be, az 50 kilós sulyegységet pedig éppen-séggel nem bírta megérteni és ezért bizony sokszor becsapódott, a börzei árjegyzések szerinti koronákért métermázskákat szállítván. A falusi gazdák ugyanis megszokták forintokban és métermázskában számítani. Elég baj, hogy a helytelen pénznemek, a 2—20 filléres és 2 koronás pénzek használata ugyszólván megerősíti a népet a krajczár és forintok számításban; semmi szükség arra, hogy az így támadó zavart még az 50 kilós mázsákkal is fokozzuk.

Budapesti legolcsóbb gabonaárak.

Buza: tiszavidéki (uj) 19.55 fejérmegyei (uj) 19.55 pestvidéki (uj) 19.55 bánási (uj) 19.35 bácskai (uj) 19.55 A mult hét óta az árak változtak.

Arpa: 14.25 Rozs: 14.45 Zab: 13.85 Tengeri: belföldi (uj): 15.55 Az árak változtak.

Szerkesztői üzenetek.

F. P. Tiszafüred. Mind a két lap díja megjött. — S. J. Nagykamarás. Az ujságot pontosan fogják kapni. Az Athenaeum nyomdából kikerült füzet a nép félrevezetésére szolgál. Remélem eldobták. — T. J. Gartha. A háboru térképét nem tudjuk megszerezni. Forduljon egy könyvkereskedéshez — Cs. V. Felsőnyárasd. Olvassa el a Nagykamarásra küldött üzenetet. — P. K. Óhid. Áldja meg a jó Isten nemes buzzgalmáért. — T. M. Sótory. A 2 kor. megjött. — F. F. Gyergyó Kilyénfalva. Az évi előfiz. díjat nyugtázzuk. — B. I. Szemenye. Fáradozását szépen köszönjük. — S. K. Nagybecsérd. Az új előfizetést beiktattuk. — N. J. Kisszöllős. 2 kor. megkaptuk. — K. J. Budapest (Izsa). A mult évre még egy korona jár a küldöttön kívül — 3678. A mig le nem telik a 12 év, addig muszáj hadmentességi adót fizetnie. A lap jul. 1-ig rendben. — B. B. Pusztá-Tenk. Csak június 30-áig van rendben. — B. A. Brassó. A 4 kor. megjött, az új előfizető is jelenkezett. Üdv! — Sz. M. Solenau. Gál B. VIII. József-körut 8. A másik kérdésre csak személyes tapasztalatok után tudnánk felelni. A lap késésének elejét vettük. — L. J. Kerecseny. Tessék felvilágosításért Nagyörsre irni a telep vezetőségéhez. — Sz. J. Lipót. Mostanában nincsenek ilyen parcellázások. Talán a választások után. — Zs. I. Kis-Rákos. Beszéltek és irtak róla, de hogy tényyné vált-e, arról mi nem tudunk. — T. J. Halmosfő. Igenis, jár. Maradjon Mautnernél. A legutóbb küldött két korona a mult év második felére szolt. — H. G. Perbete. Vármegyénként különöz. Udvardon. A többiekre nézve a lapban találják meg a választ. — J. J. Somogy-Szakácsi. A 100-ik füzetnél sincs befejezve, mert így kívánja az üzleti haszon. Különben nagyon ajáljuk, ne olvasson olyan rongy füzetes regényeket. — K. S. Csik-Kozmás. A pénz megjött. Ismételve kérjük olvasóinkat, ne kérjenek fölünk külön hírlapi nyugtázást a beküldött pénzekről, elég nyugta a receptisz és az, hogy — lapot kapnak. — L. J. Falubattyán. Ez alapon nincs. — Cz. J. Lovászi. Köszönjük a gyűjtést. — D. J. Bussa. Még nincs végleg megállapítva. — Sz. A. Gyöngyös. Az esperes ur nem irt semmit. Kérje meg még egyszer. — L. J. Szerecsen. Fizetve folyó év június 50-ig. — K. S. Cs.-Kozmás. 4 k. 32 f. megjött.



Élső magyar hangszergyár
villamos erőre berendezve

Stowasser J.

Cs. és kir. udvari hangszergyár, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg egyedüli szállítója

BUDAPEST, II. ker.,
Lánczöld-utca 5 szám.

Élső kézből legjobban vásárol!

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

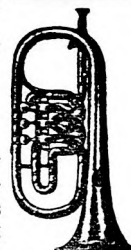
hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvalak, trombiták, czimbalmok, saját találmányu tárogatók 30 forint-tól fölfelé

Harmonikák legjobb, elpusztíthatatlan hangokkal, különlegesség acélhangu zenekari harmonikákban, saját mintáink.

Teljes zenekar
* felszerelése *

előnyös feltételek mellett
a legjutányosabb árban
szállítatik.

Képes árjegyzék a) hangszerekről, b) harmonikákról, ugyszintén harmóniumokról ingyen és bérmentve; csak megnevezendő miféle hangszerről kívántatik.



1905.

JANUÁR

- 1 V Ujév
- 2 H Makár
- 3 K Genovéva
- 4 Sz Titusz
- 5 Cs Telesfor
- 6 P Vízkereszt
- 7 Sz Raimund
- 8 V Szeverin
- 9 H Julián
- 10 K Vilmos
- 11 Sz Higinusz
- 12 Cs Taczián
- 13 P 40 katona
- 14 Sz Bódog
- 15 V Jézus nev.
- 16 H Marzell
- 17 K Antal rem.
- 18 Sz Piroska
- 19 Cs Kanút
- 20 P Fáb. Seb.
- 21 Sz Agnes
- 22 V Sz. család
- 23 H B. A. eljegy.
- 24 K Timót
- 25 Sz Pál ford.
- 26 Cs Polikárp
- 27 P Ar. sz. Ján.
- 28 Sz Apollonia
- 29 V Szal. Fer.
- 30 H Mártonka
- 31 K Nol. Péter

FEBRUAR

- 1 Sz Ignác
- 2 Cs Gyertya-sz.
- 3 P Balázs
- 4 Sz Veronika
- 5 V Ágota
- 6 H Dorottya
- 7 K Romuáld
- 8 Sz Math. János
- 9 Cs Alex. Cziril
- 10 P Skolasztika
- 11 Sz Dezső
- 12 V Eulália
- 13 H Ricci Kat.
- 14 K Bálint
- 15 Sz Fausztin
- 16 Cs Julianna
- 17 P Donát
- 18 V Simeon
- 19 V Hetvened
- 20 H Aladár
- 21 K Szeverian
- 22 Sz Péter székf.
- 23 Cs Dam. Péter
- 24 P Mátyás ap.
- 25 Sz Géza
- 26 V Hatvanad
- 27 H Leánder
- 28 K Román

Kedves egészségére!

Tisztelt olvasóink érdekében közöljük ezen cikket és b. figyelmükbe ajánljuk azon meggyőződéssel, hogy mindenkinnek hasznára fog válni, ha minél figyelmesebben és gyakrabban elolvassák, mert a legfontosabbról beszél ami gazdagnak és szegénynek legdrágább kincse és ez

az egészség.

Mily gyakran látni gazdagokat, kiket mindenki irigyel, de a kik odahaza nyögnek és jajgatnak, mert elvesztették legdrágább kincsüket, az egészségüket. És mégis az egészségre vigyáznak a legkevesebbet. Az ember csak akkor tanulja egészségét megbecsülni, a mikor már elvesztette azt.

Kedves olvasók! Epp úgy mint a gondos földműves, mindig jobban és jobban trágyázza a jó földet, hogy az jobb termést adjon, úgy kellene a józan embernek is egészsége megtartására ügyelnie és arról gondoskodnia, hogy egy jó erősítő, frissítő háziszser mindig kéznél legyen, hogy azt időről-időre még akkor is használja, ha egészséges is. Mindenesetre sokkal üdvösebb az egészséget csekély pénzáldozat árán megtartani, mint azt elhanyagolni és később nagy áldozatok árán és gyakran iszonyu fájdalmak mellett az elvesztett egészség visszaszerzésén fáradozni. Gondoljanak csak ama irtózatos fájdalmakra és szenvedésekre, melyeket például a gyomorbántalmakkal küzdők, a szűkmellűek a csuzos és kózhányes bántalmakban szenvedők, továbbá a lélegzési nehézségekkel, görcs, szaggatás szívdobogás, köhögés és más sokféle bajjal terhelt betegek tűrni kénytelenek! Azért olvasóink már idejekorán gondoskodjanak egészségük megtartásáról.

Egy jó háziszert kéznél tartani és azt az egészség megtartására, nagy fájdalmak elkerülésére felhasználni, nagy fontossággal bír az ember életében. Egy ilyen háziszser első sorban az ezerszeresen dicsért Feller-féle Elsa-fluid.

Ha Feller-féle Elsa-Fluidot vízzel vegyítve a szemek, az arc, az agy, a homlok mosására használjuk, akkor a fejbőr, a szemek látóképessége és az idegek erősödnek. Ne nyögjünk és ne jajgassunk, ha sokféle fájdalomunkban, mint fejfájás, fogfájás, szaggatás, izomfájdalmak, daganatok, szúrás, kózhányes bántalmak, görcs, zsába stb. szenvedünk, hanem használjunk Feller-féle Elsa-fluidot és rövid bedörzsölés után erősödnek és gyógyulnak a fájós, elgyengült testrészek. Ki Feller-féle Elsa-fluidot naponta szájviz gyanánt használ, elejét veszi a kinzó fogfájásnak, torokbántalmaknak.

Nagyszámu köszönőlevelek igazolják, hogy a Feller-féle Elsa-fluidnak fájdalmat csillapító, görcsöt, hányást és rosszulletet megszüntető hatása van. Kitűnően hat oly fájdalmaknál, melyek romlott ételek fogyasztásától

keletkeznek; azonkívül étvágygerjesztő, emésztési zavarokat rendező, gyomorbajokat, köhögést gyógyító hatása is kipróbált és gyors. Használata által elmúlik az éjjeli izzadás, kólika, láz, megkönnyebbülést szerez az ingerült mellnek. Páratlan frissítő és idegerősítő, semmiféle ártalmas alkotórészeket nem tartalmaz. Számtalan ember áldja a jótékony hatást, ha a Feller-féle Elsa-fluidot vízzel vegyítve sebek mosására használják, a lábaknak fagyás által keletkezett sebeit gyógyítja, a lábak izzadását, nyomás által okozott kék foltokat, lökés vagy esés következtében keletkezett zuzódásokat sikeresen eltünteti. Kihuzza a forróságot a szenvedő testrészekből, megakadályoz sokféle ragályosságot, segít viszkettség és égési sebeknél. Igen jól hat mint antiszeptikus tisztító seb- és borogatóvíz, kitűnő fájdalomcsillapító és erősítő bedörzsölő szer fáradságos kirándulás után, kimerülésnél, gyöngeségnél, mely például szívdobogás; lélegzési nehézségek, fejfájás által keletkezik.

A gondos anyák tudják, hogy miért dicsérik a vízzel kevert Feller-féle Elsa-fluidot a kis gyermekek sebeinek mosásánál és annak hűsítő, szárító hatását. Az orvos urakat meg lehet kérdezni, miképp használandó a Feller-féle Elsa-fluid más különböző itt meg nem említett bajoknál, mert azon orvos urak, kik e szert kipróbálták, szintén ajánlják azt betegeiknek. A magyar-osztrák monarchia részére a valódi Feller-féle Elsa-fluid csakis Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica, Centrale 18. szám (Zágrábmege) lesz gyártva és ott rendelendő.

A Feller-féle Elsa-fluid a párisi, a római, londoni, nizzai és berlini kiállításokon a legelső díjakkal, aranyérmekkel és díszlevelekkel lett kitüntetve.

Olyan egyén iránt, ki annyi temérdek kitüntetésben részesül, feltétlen bizalommal lehet viseltetni és kivált, ha megmondjuk kedves olvasóinknak, hogy Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica, Centrale 18. szám (Zágrábmege) már több mint 60.000 köszönőlevelet kapott halás vevőitől a világ minden részéből.

De, hogy az orvos urak is megvannak elégedve, a Feller-féle Elsa-fluiddal, azt legjobban igazolják a következő nyilatkozatok, melyeket itt néhány orvostól közlünk.

Tek. Feller V. Jenő gyógyszerész ur, Stubica Centrale 18. (Zágrábmege) A rendelkezésemre bocsájtott Feller-féle Elsa-Fluiddal nagyon jó eredményeket értem el. Sziveskedjék velem tudatni a legnagyobb üvegek árait is. Dr. Popper Gottlieb, cs. és k. ezredorvos Komatau.

1905.

MÁRCZIUS

- 1 Sz Albin
- 2 Cs Szimplic
- 3 P Kunigunda
- 4 Sz Kázmér
- 5 V Farsang v.
- 6 H Koléta
- 7 K Aquin Tam.
- 8 Sz Hamvazó sz.
- 9 Cs Francziska
- 10 P Jéz. tövisk.
- 11 Sz Konstantin
- 12 V Invocabit
- 13 H Nicefor
- 14 K Matild
- 15 Sz Longin Kán.
- 16 Cs Heribert
- 17 P Jéz. lánd.
- 18 Sz Jer. Ciril
- 19 V Reminisc.
- 20 H Joachim
- 21 K Benedek
- 22 Sz Oktávián
- 23 Cs Frumentius
- 24 P Jéz gyol.
- 25 Sz Gy. o. B. A.
- 26 V Oculi
- 27 H Rupert
- 28 K Sixtus
- 29 Sz Ciril
- 30 Cs Quirin
- 31 P Jéz. 5 sebe

ÁPRILIS

- 1 Sz Hugo
- 2 V Laetere
- 3 H Richard
- 4 K Izidor
- 5 Sz Fer. Vincze
- 6 Cs Coelesztin
- 7 P Epifán
- 8 Sz Dénes
- 9 V Judica
- 10 H Ezechiel
- 11 K Leó
- 12 Sz Gyula
- 13 Cs Hermin
- 14 P Fáj. szüz
- 15 Sz Anasztázia
- 16 V Virágvas.
- 17 H Anicét
- 18 K Apollonius
- 19 Sz Timon
- 20 Cs Nagycsüt.
- 21 P Nagypént.
- 22 Sz Nagyszom.
- 23 V Husv. vas.
- 24 H Husv. hétfő
- 25 K Márk ev.
- 26 Sz Kilit M.
- 27 Cs Zita
- 28 P Vitalis
- 29 Sz Péter
- 30 V Quasimodo.

MÁJUS

1	H	Fülöp Jak.
2	K	Atanáz
3	Sz	Sz. 7. megf.
4	Cs	Florián
5	P	V. Pius p.
6	Sz	Olaj. János
7	V	Misericord.
8	H	Mih. megf.
9	K	Naz. Gerg.
10	Sz	Antonin
11	Cs	Mamertus
12	P	Pongrácz
13	Sz	Szervác
14	V	József olt
15	H	Izidor
16	K	Nep. János
17	Sz	Paskál
18	Cs	Erik
19	P	Ivó
20	Sz	Bernardin
21	V	Cantate
22	H	Julia
23	K	Dezső
24	Sz	Ker. Segits.
25	Cs	Orbán
26	P	N. Fülöp
27	Sz	Magdolna
28	V	Rogate
29	H	Maxim
30	K	Felix
31	Sz	Petron

Ugyebár kedves olvasóink, hogy az ilyen kitüntetések, ilyen nyilatkozatok olyanok részéről, kik a Feller-féle Elsa-fluidot használták, a legigazabban bizonyítják, hogy a Feller-féle Elsa-fluidal valóban a legjobb és tényleg kipróbált háziszert neveztük meg. Hogy pedig kedves olvasóink ezen szer segítségével is megtarthassák egészségüket, hogy szenvedéseiktől megóvhassák magukat, okvetlen szükséges, hogy a Feller-féle Elsa-fluid beszerzésénél óvatossak legyennek és különösen a védjegyre vigyázzanak, valamint arra, hogy minden üvegen „Feller” aláírása rajta legyen.

Ne hagyják magukat hasonló hangzású nevek által, mint például Luisa-fluid, Gold-Else-Fluid, Salvator-Fluid, Horgony-Fluid Inda-Fluid stb. vagy valamiféle Világfluid és holmi növény-szesz által félrevezetni.

Hozzá még olyan olvasó ezen kitűnő háziszert, mint ritkán más valamelyik. Igaz ugyan, hogy 12 kis vagy 6 dupla üvegnél kevesebbet sohasem lehet küldeni, ám jegyezzék meg az olvasó árakat: ha 12 kis vagy 6 dupla üveget rendelnek, úgy csak 5 koronát kell fizetniük bérmentve minden egyéb költség nélkül. 24 kis vagy 12 duplaüveg ára 8 korona 60 fillér. Ha 36 kis vagy 18 duplaüveget rendelnek, úgy ezért 12 korona 40 fillért kell fizetni, míg 48 kis vagy 24 duplaüvegnek 16 korona az ára. Ha aztán például többen együtt 60 kis vagy 30 duplaüveget rendelnek, ennek csak 20 korona az ára összesen.

Már most, hogy ezen kiváló háziszert mindenütt jól legyen bevezetve

és hogy a legszegényebb ember is meghozathassa, el lett rendelve, hogy semmiféle postadíjat és egyáltalában semmiféle költséget nem kell fizetni, ha direkte Feller V. Jenő gyógyszerésznél, Stubica Centrale 18. sz. (Zágráb-megye) rendelnek. Figyelemre méltó, hogy ingyen kapnak minden ismételtent rendelt tucat után 1 üveg Feller-féle Elsa-Fluidot.

Másodsorban egy épp oly kitűnő háziszertre és pedig a Feller-féle levezető Elsa-Reberbara-Pilulákra akarjuk kedves olvasóink figyelmét felhívni.

Ezen Elsa-Pilulák gyors, biztos és fájdalom nélküli hatással bírnak székrekedésnél, dugulásnál és minden ezen bajok által keletkezett betegségeknek. Teljesen ártalmatlan, az Elsa-Pilulák már néhány órával a használat után levezetőleg hatnak, kemény természetűeknél rendezik a székélést. A ki az Elsa-Pilulákat állandóan használja, sohasem szenved dugulásban, óvakodni kell azonban utánzatoktól. Egy tekeres — 6 doboz ára 4 korona bérmentve bárhová szállítva.

Ismételtent arra figyelmeztetjük kedves olvasóinkat, jegyezzék meg jól, hogy valamennyi itt felsorolt készítményt csak úgy kaphatják valódi minőségben, ha rendelő levelüket pontosan így czimezik: Feller V. Jenő, gyógyszerész Stubica, Centrale 18. szám. (Zágráb-megye).

Raktárak Budapest: Török József gyógyszerész Károly-u. 12. s Dr. Egger Nándor gyógyszerész Váci-utca 17.

Végül tisztelt olvasóink, kívánunk sok szerencsét, legjobb egészséget és

Boldog esztendőt!

JUNIUS

1	Cs	Áldozó cs.
2	P	Erazmus
3	Sz	Paula
4	V	Exaudi
5	H	Bonifác
6	K	Norbert
7	Sz	Robert
8	Cs	Medárd
9	P	Primusz
10	Sz	Margit
11	V	Pünkösöd v.
12	H	Pünkösöd h.
13	K	Pád. Antal
14	Sz	Vazul Kán.
15	Cs	Vid Bresc.
16	P	Reg. Fer.
17	Sz	Rainer
18	V	Szenthar.
19	H	Gyárfás
20	K	Szilvér
21	Sz	Alajos
22	Cs	Urnapja
23	P	Ediltrud
24	Sz	Ján. szül.
25	V	Vilmos
26	H	Ján. Pál
27	K	László
28	Sz	Ireneus
29	Cs	Péter és Pál
30	P	Jézus szive

Mentsétek meg az állatot

a csontpuhaságtól és csonttöréstől, mely pedig el nem marad, ha ásványzegény takarmánnyal telelik ki. Elkerülhető csak akkor ha **Barthel-féle tápmeszet** állandóan adunk az élelmébe. Pár deka naponta mint óvszer többet használ, mint pár kiló a betegségben. — Félesztendőre egy tehénnek 6-7 kg., sertésnek 3-4 kg. elég. Használati utasítás és oktatás az állati csontbetegségekről kívánatra ingyen.

➡ Kevés kiadás — ezerszeres haszon! ➡
Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

5 kiló próbára 2 korona — 50 kiló 12 korona.
BARTHEL MIHÁLY és TÁRSA
BÉCS, X 3 Siccardsburggasse 44 62.

Legujabb találmányom

szájpadlás nélküli műfogak

főleglegessé teszik az inylemez használatát, a szájból kivenni nem kell és nem is lehet, a gyökerek eltávolítása főlegleges, rögtön használható úgy az evésre, mint a beszélésre, szagot vagy ízt sohasem kap, eltörhetetlen. 15 évi jótállás, vidékiek 24 óra alatt kielégítettnek. Számos kitüntetés és elismerőlevél a legmagasabb körökből. Egyedüli speciálista e szájpadlás nélküli műfogak és fogsorok készítésében.

BARNA J. fogműterme
BUDAPEST, Kerepesi-ut 26.

Sz. Antal tiszteletére

kiadóhivatalunkban kaphatók:

alkalmas ajándéktárgyak.

Szent Antal Toulonban

és a szegények kenyere.

Épületes érdekes olvasó-

könyv. Irta Buday Aladár.

Hat szép képpel, vászon-

kötésben, aranyozással.

Ára 2 korona.

Szent Antal képe a kiseddel.

Finom kőrajz. Fliesz Rezsőtől. 50x66 cm.

Ára 1 korona 60 fillér.

Páduai Szent Antal kis rózsafüzére

vagyis 13 könyörgés a segítség kieszközlésére.

Csinos kis füzetke, képpel. Ára 10 fillér.

Nyolcz zsolttár

Páduai Szent Antalhoz és könyörgések, képpel.

Ára 10 fillér.



Ruggyantabélyegző- és vésnöki műintézet.

Bárdi (Binenstok) és Társa

BUDAPEST

VII., Erzsébet-körút 44. szám

ajánlja gyárát

ruggyanta- és rézbélyegzők, pecsét-nyomók, számozó-gépek, himzóminták, monogrammok, bélyegző- és ruhajelző-festékek, állandó festékpárnák stb. stb elkészítésére.

Minták kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Előnyomdai himzóminta- és monogrammg-nyár

Optikai cikkek és műszerek gyári raktár.

Ügyvédi és hivatali pecsétbélyeg-gyár.

Csúz és kőszvény

legmakacsabb, sőt idült bántalmak, szúrás, szaggatás, hasogatás, csontfájdalmak, derekfájdás stb. ellen, valamint oly rheumás betegek-nél, kik 10-15 évig szenvedtek s különféle szereket, sőt gyógyfürdőket is sikertelenül használtak, a

Zoltán-féle kenőcs

már néhányszori bedörzsölés után nemcsak enyhülést, hanem gyógyulást eredményezett, mit hiteles orvosi nyilatkozatok és ezer meg ezer, bárki által megtekinthető köszönőlevelével igazol.

E csodás hatású kenőcs ára 2 korona.

Egyedüli készítője

ZOLTÁN BÉLA

gyógyszertára,

ő cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója.

Budapest, V., Szabadság-tér

(Sétater-utca sarkán.)

Postai széküldés 2-szer naponta.

8 napi próbára



küldöm valódi solingeni hajnyíró gépemet 2 frt 75 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat meg nem felelés esetén 8 napon belül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A hajnyírógép 16 cm. hosszú, 32 foggal, a legjobb acélból és finoman nikkelezve van, 3 tolofésűvel, háromféle hajnyírásra van berendezve, 3 mm., 7 mm. és 10 mm. kettős esavarral, biztonsági forgóval és tartókerüggővel van ellátva. A finom kartonban használati utasítással együtt, úgy, hogy mindenki azonnal nyírhat vele. 2 frt 75 kr. Szakállnyírógép 2 frt 75 kr. Lónyíró-olló, fűzőgép, gazdáknek nélkülözhetetlen. 2 frt 50 kr. Biztonsági borotváló-készülék 2 frt. Utánvét mellett széküldés: LA TEINER LEO gyári raktára, WIEN, 161. Wollzeile 31.

Nincsen betegség házánál,

ha meghozatja a híres

Király - balzsamot,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen biztos szer és minden régi bajt is azonnal meggyógyít; tehát minden háznál tartani kell, mert ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, kőszvenyt, csúzt, rheumát, fog- és hátfájást, lábszaggatást, kolikát, gyomorfájást stb.; szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát elkerülhetlen szükséges, hogy minden háznál készületben legyen. Egy nagy üveg ára 2 korona, teljes utasítási könyvvel. Kapható GROSZ-NAGY FERENCZ gyógyszerésznél DEBRECZEN 18. Arany egyszarvu gyógyszerházban Király-utca 12. sz. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert híres hajdusági bajuszpedró, melytől a legrövidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető, 3 doboz 1 korona 50 fillér.

Kettős elektromágneses kereszt

gyógyít és felüdit kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vertigulus, sápkor, szédülés, a fülzúgás, na-gyothallás, a szívverés, szivgörcsök, asztmatikus rohamok gyomorgörcsök s R. B. 86967. szám. járó almatlanság bajában. A rendetlen vérkeringés bajában s még sok más oly bajban, melynek a normalis orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szere. E készüléknek tagadhatatlan előnye az, hogy nemcsak időről-időre, de állandó jótékony villamos áramot áradoztat szét a testben s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a legháladatosabb óvoszer az emberi szervezetet megróhanó betegségek ellen. — Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszéves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodámban lévő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből halaszan emlékeznek meg találmányomról, mindenki mindenki által megtekinthetők. — A kit legkésőbb 45 nap alatt meggyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni.

Nagy készülék ára 6 korona.

Oly betegségek ellen való, melyek 15 évnél nem hosszabbak.

Kis készülék ára 4 korona.

Csak gyermekeknek és nagyon érzékeny nőeknek való.

Központi eladási és széküldési hely a bel- és külföld részére

MÜLLER ALBERT Budapest,
Vadász-utca 42/Gy. (Kálmán-utca sarkán.)

Első délmagyarországi oltárápító, szobrász és aranyozó műintézet

Temesvár Józsefváros, Bonnáz-utca (a zárdánál szemben)

Küttétve a kereskedelmi miniszter által nagy díszoklevéllel és aranyéremmel.

Felhívom a n. é. közönség figyelmét műtermemre, melyben készítek oltárokat, szőszéket, keresztábrákat, szentsírt és teljes templomi berendezéseket igen jutányos árban. Különösen ajánlom dombormű stációk képeimet, melyek raktáron készületben vannak. Kőszlop fülkékben erős kőmasszából polichrom festéssel 85-62 cm. méretű egyenként 60 korona, kisebb képekkel együtt 75-60 cm. polichrom festéssel művésziesen kidolgozva egyenként 50 korona. Ezenkívül ajánlom dusan berendezett raktáromat, a melyben Jézus és Mária szíve, Szent Antal, István, Imre, László, Erzsébet, Vendel, Ágnes, Borbála, Katalin és a milyen szentet csak kívánnak nálam mind kapható igen jutányos árban.



Bármilyen szent szobor fából faragva és polichromozva:

Cm.	100	110	120	140	160
Kor.	100	120	140	160	180

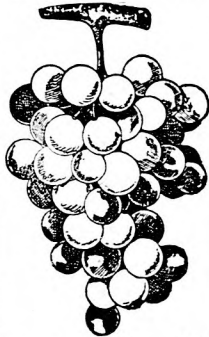
Kőmasszából polichromozva:

Cm.	100	110	120	140	160
Kor.	72	100	110	120	145

Pontos kiszolgálásért kezeskedik az Intézet jó hírneve.

NAGY NEP. JÁNOS
oltárápító, szobrász és aranyozó
Temesvár Józsefváros, Bonnáz-u. 6. sz., saját ház.

MILLENIUM-telep NAGY-ŐSZ



Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának arjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Legolcsóbb árak.

Zöld ojtvány

Néhány százezer drb Portalis alanyu gyökerez és sima zöld ojtvány eladó, még pedig a következő fajták: ezerjő, mézesfőhér, olasz rizling és Chasselas stb. fajok ezenként a sima 40 és 45 forint, a gyökerez 80 és 100 frt. Cím:

Csáki János Gyöngyös
Petőfi-utca 1358.

Óvja az egészségét!
Mert nem több kiváló orvos ajánlja!

KRISTÁLY ÁSVÁNYVIZ

Arjegyzék kérésre mindenkor ingyen küldöm. Védjegye 85 vagy 50 évvel. A szentélye és az az érem. Értékét 1000 forint.

571 LUKÁCSY U. KUTVA, C. S. BUDAPEST

Nemes emberbarátok és jötevők!

Hogy is kezdjem, hogyan indítsam meg sziveteket sok-sok gyermekem érdekében?! Alig találok szavakat, mikkel a vállaimra nehezülő gondokat lefesthetném. Kétszázötven árva és irgalmas nővért, ide nem számítva a laikus cselédséget! Valóban, nem kell irigyelnetek ezen kis sereg atyját. Legyetek részvétellel irántam s az elhagyottak serege iránt, kik az én Szent Antal intézeteimben — Feldkirchenben és Treffenben, Villach mellett — ápolást és nevelést nyernek. Alalmazásukkal batorításátok a karintiai árvák csüggedő atyját, a ki az isteni gyermekbarát nevében hozzatok fordul s töletek kér segítséget a létért való nehéz küzdelmében.

Szent Antal, a szegény karintiai árva gyermekek pártfogója, még a legkisebb adományt is égi közbenjárásával fogja visszazonni.

Küldjétek kenyeret, küldjétek Szent Antal kenyeret!

Minden adományt hálásan fogad a karintiai árvaatyá.

Msg. Kayser Antal Pál
Feldkirchen (Karintia).

Lázban

vannak a vidéki hölgyek, mióta megtudták azt a titkot, hogy a fővárosi úri nők csakis a híres és száraz, nappal is használható:

Diana-crem és **Diana-szappan**

és **Diana-hölgypor**

szépitő szereket használják és így nem esoda, ha arcuk és kezük oly finom, puha, gyöngéd, sima és teljesen tiszta, a minőt a vidéki hölgyeknél nagyon ritkán lehet tapasztalni. A nagy láz oka onnan is ered, hogy megtudták, miszerint a Diana szépitőszerek nemcsak elsőrendű toalette cikkek, hanem kiváló

BŐRÁPOLÓ

hatásuk is van. Nagyon természetes, hogy ezeket megtudva, az egész országban (éppen úgy mint a fővárosban) tömegesen tódulnak a gyógytárakba, drogeriákba és vásárolják a Diana-cremet, Diana-szappant, Diana-poudert, melyhez szarvasbőr is van csomagolva

Ára 75—75—75 krajczár.

Postán utánvétellel titokban szállítja a főraktár.

Erényi Béla Diana-gyógyszertára
BUDAPEST, VII., Károly-körut 5.

Íróasztalokat és könyvszekrényeket
különbéle kivitelben
és olcsó szabott árak mellett állandóan
raktáron tart

DUDIK JÁNOS

Budapest, VI. ker. Rózsa-utca 74. sz.
Árjegyzék 60 fill. levéljegy ellenében.

A huszadik század csodája

a Hübner Pádusi Szent Antal balzsamának gyógyereje.



A következő betegségekből egy szcnevédő se mulasztja el a kitűnő gyógyszer használatát. Mindennemű gyomor-bajok, alhasi bántalmak, női bajok, vese- és májbajok, szívdobogás, nyavalyatörés, fejfájás és hideglelés.

4 korsó elhasználása után a teljes gyógyulás beáll!

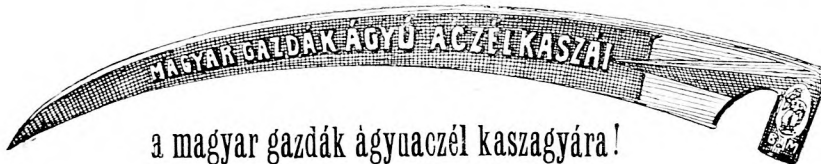
A gyógyszer kőkorszakban van, egy korsó ára 1 korona 20 fillér, négy korsó megrendelésnél ingyen csomagolás és postaköltség. Minden korsónál a szigorú használati utasítás melléklive van.

Egyedül kapható a feltaláló
HÜBNER JÓZSEF gyógyszerésznél
BAJA, JÓKAI-UTCZA.

A világon a legjobb és legelső kaszagyár!



Végjegy.



a magyar gazdák ágyuaczel kaszagyára!

mely ez ideig még minden kiállításon az első díjat nyerte és kitüntetve lett, melynek egyedüli és kizárólagos szétküldője az egész világ területére, a hova minden levél és megrendelés czimzendő

BIRÓ MIHÁLY ur (Somogy) Szill 78. szám,

a ki teljesen megbízható és jó kaszát akar magának beszerezni és földjeit kényelmesen megerőltetés nélkül munkálni, gabnáját fáradság nélkül learatni, azt saját érdekében felhívom és figyelmeztetem, hogy ne hajuljanak a sokféle czifrán elnevezett kaszakereskedők és üzérkedők szavaira és minden ujságot tulhalmozott hirdetéseikre, hanem a valódi és mint jó magyar embernek szánt kitűnő feltalált **Magyar Gazda ágyuaczel kaszáit** szerezze meg magának, mely az árán felül még tisztesen is megérdemli azt amit adnak érte. **A Magyar Gazdák ágyuaczel kaszagyára** minden egyes darab kaszáért jótállást vállal, és a meg nem felelőt mindenkor díjmentesen kicseréli, de tapasztalatból tudjuk, hogy 1000 közül sincs egy rossz. Gyűjtőknek kedvezmény! 5 drb megrendelésnél a postaköltséget én fizetem, 10 drb megrendelésnél a postadíjat is én fizetem és 1 drb kaszát ráadásul ingyen küldök a becses megrendelőnek fáradozásáért. 1 drb szabadalmazott kaszaszorító karika 15 kr. Mindenki kérjen egy levelezőlapra képes árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küldök.



A Magyar Gazdák gyémántaczel borotvái

5 évi jótállás mellett szintén nálam kaphatók 1.20, 1.30 és 1 forint 50 krajczárért, melyek szintén nagy hírnévnek örvendenek az egész világ területén.

Egy szép értékes hozzávaló tokkal együtt.

